

ВОЛОНТЕР

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА ЈАВНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ НЕВЛАДИНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

БРОЈ 6 ГОД II

ЗЕМУН МАЈ 2005.

БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Где су наше могућности

НАШ ГОСТ: Ана Ређић, представник канцеларије ДФИД

Стратешки план за Земун је успех целог Пројекта

Страна 4

Велимир Пешић, заменик градског секретара за финансије

Стратешко планирање за Београдску будућност

Страна 3

Тема: Национална служба запошљавања

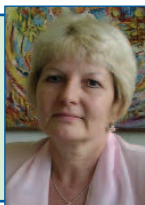
Незапослени треба да се селе за послом

Страна 10-11

Представљамо: ПУ "Др Сима Милошевић"

Стоп за волонтере у дечијим вртићима

Страна 12

Извештај Центра за социјални рад за 2004. годину

Негативни индекси највећи у Земуну

Страна 16

Период реализације пројекта Репформа социјалне политике у Србији који се у Земуну и четири пилот општине спроводи током протекле четири године средствима британске донације, управо се завршава. У нади да су грађане и власти Краљева, Бора, Ужица и Земуне „научили да пецају” Британци се окрећу другим пројектима. Нама предстоји „друга фаза” - да без туђих пара, без обавезе одговорности према донатору, сами реализујемо програме. Преостало нам је да парама из сопствених буџета, са обавезом одговорности према сопственим грађанима, наставимо примену модела партнерског рада у социјалној политици, коју смо увежбавали претходних година.

Могућности „друге фазе” које се у овом тренутку могу претпоставити су разноврсне. Кроз четворогодишње тренинге, радионице и десетине пројеката било је укључено неколико хиљада грађана Србије. Ако рачунамо чланове њихових породица, комшије и пријатеље, који су бар индиректно били упознати са Пројектом, и све оне који су били обавештавани преко медија, ради се и о десетинама хиљада грађана. Једна од могућих последица „прве фазе” пројекта реформе социјалне политике, која изгледа логична, јесте пораст грађанских иницијатива и захтева да локалне власти из буџета подрже њихове пројекте за задовољавање различитих социјалних потреба. Друга могућност је да локална власт у ширем суседству пилот општина преузме проверени модел и почне да га примењује у својим срединама, желећи да се допадне својим суграђанима, пореским обвезницима (читај бирачима), чиме би се вирус ОКСП ширио по Србији. Једна од могућности која се назире јесте и да власт поједине пројекте препозна као корисне и преузме њихово финансирање. Управо у тој варијанти може се запозити и скривена опасност. „Лепо сте то смислили, ми ћемо наставити то да финансирамо, али нам ту нису потребне невладине организације.” – гласила би политичка порука. Било би то суштинско неразумевање пројекта, јер, без грађана и њихових удружења, без подстицања њиховог самоорганизовања, нема суштинских промена и децентрализације социјалне политике, што је један од основних реформских циљева. Дакле, једна од могућности која је присутна јесте да политичари у свом познатом страху од грађана, који нису под њиховом партијском контролом, „прогутају” наше идеје и програме.

Такође, једна од могућности јесте да овај наш билтен, „Волонтер”, прерасте у специјализовани лист за подршку партнерству грађана, локалне власти и јавних установа у пружању социјалних услуга. „Волонтер” би могао тематски и у тиражу од 20.000 примерака, да покрива подручје свих београдских општина. Делио би се бесплатно, а могао би да се издржава од оглашавања.

Наравно, постоји, у нашим условима и веома реална могућност супротна од свих наведених – да цео покушај одласком стране донације, без одговарајуће подршке, једноставно пропадне, и остане само усамљени, и узалудни позив на сарадњу од заједничког интереса.

Баш као и апел који је упућен министру образовања да се упозна са моделима систематског и превентивног рада са децом реализованим у Земуну. Министар није нашао времена за нас, али је са школским полицијцима постао најбољи пријатељ, води их бесплатно на летовање, на екскурзије и матурске забаве. Он се тако већ определио за једну од могућности.

Д.С.

Нацрт Стратегије реформе социјалне заштите у Србији

Почиме ширење добрих искустава

Пројекат реформе социјалне политике који је протеклих година уз помоћ Одељења за међународни развој владе Велике Британије у четири пилотне општине спроводила агенција Birks Sinclair само је једна од донација и један од пројеката који је у Србији протеклих година допринео процесу транзиције у области социјалне политике, децентрализације државне управе и изградње цивилног друштва. Министарство за рад запошљавање и социјалну политику израдило је нацрт Стратегије реформе социјалне заштите у Републици Србији. Предлог овог стратешког документа, чија сврха је унапређење целокупног система и услуга социјалне заштите, резултат је рада признатих стручњака из ове области, а средином јуна започиње низ јавних расправа на којима ће представници свих општина, релевантних институција у Србији имати прилику да дају конкретне предлоге и сугестије како би текст нацрта Стратегије био побољшан и претворен у коначан документ.

Јавне расправе у сарадњи и партнерству са Сталном конференцијом градова и општина започињу 14. јуна у Краљеву на коју су позвани представници 20 општина из региона. Трочлане општинске делегације осим градоначелника, чиниће и руковођиоци оделених друштвених делатности и представници општинских центара за социјални рад. Већ следећег дана, 15. јуна, одржаће се јавна расправа у Ужичу, 20. јуна у Бору, а 24. јуна у Београду.

Примопредаја канцеларије ОКОСП самосталан од 8. јула

После завршетка финансирања пројеката за петак 8. јула је заказана примопредаја земунске канцеларије Општинског одбора за социјалну политику. Агенција Birks Sinclair уступа сву опрему и канцеларијски намештај за самостални наставак рада ОКОСП. Канцеларија се од децембра 2002 налази на трећем спрату зграде политичких организација у Косовској 9, а коришћена је у заупу од ЈП „Пословни простор Земун“. Све трошкове – закупа, телефона, текућег одржавања, плате два запослена радника и канцеларијских трошкова је сносио донатор. За састанак ОКОСП 8. јула предвиђено је завршно усвајању акционих планова по приоритетним областима из усвојеног Стратешког плана, а о моделима наставка рада канцеларије и њеног финансирања после 8. јула ће бити постигнут договор са Скупштином општине Земун.

Сама чињеница да јавна расправа започиње у пилот општинама Пројекта РСР, говори о значају који Министарство придаје нашим моделима и стеченим искуствима. Локални координатори канцеларија Пројекта реформе социјалне политике Земунa, Бора, Краљева и Ужича активно ће, осим комплетне организације јавне расправе у својим општинама, са получасовним презентацијама учествовати и на скуповима у Сомбору, Старој Пазови, Валеви, Лесковцу и Пироту.

Процес дисеминације, или упућивања околне у добра искуства, започео је још почетком децембра прошле године одржавањем регионалних конференција у пилот општинама. Непосредна последица је, на пример, захваљујући искуствима Земунa, то што је у Старој Пазови већ формиран Општински координациони одбор за социјалну политику, а за то се врше припреме у општинама Нови Београд, Вождovac, Чукарица, Барајево, Обреновац и Кањига. Од почетка јула до краја новембра заинтересованим општинама ће се помоћи да савладају свих 12 корака у примени модела пилот општина: механизам оснивања ОКОСП, институционалне заштите, акционо планирање, писане пројеката, пронађена додатних извора финансирања, расписивања тендера, одабир пројеката, мониторинг и евалуација, израда стратешких планова...

Хуманитарни концерт Сав приход за Милоша Дражића

После успешно одржаног концерта групе „Легенде“ који је иниширала канцеларија ОКОСП, а који је крајем априла одржан у оквиру дана Београда под покровитељством СО Земун, на седници одржаној почетком јуна ОКОСП је донео одлуку да се сав приход од концерта, у износу од 1.000 евра приложи као помоћ нашем младом суграђанину Милошу Дражићу који је оболео од леукемије и којем је недавно у Немачкој пресађено ткиво кичмене мождине. Иако је операција успешно изведена, за покривање свих трошкова породици Дражић недостатаје још око 30.000 евра.

Најављени концерт Јована и Наде Колунџија није одржан 10. маја како је планирано, због густог календара догађаја, па ће он вероватно бити одложен за јесен. Један од разлога за одлагање је и могућност организације концерта у реконструисаној згради земунског Позоришта у којој је обновила рад Опера и театар „Мадленианум“.

Подршка Социјалдемократата

Почетак Јавне расправе

Савет за социјалну политику Општинског одбора СДП Земун је крајем маја расправао недавно усвојени документ „Стратешки план за социјалну политику општине Земун 2005-2010.“ Ово је прва од очекиваних јавних реакција грађана Земунa, њихових организација и удружења. Очекујемо да ово буде само почетак сталног процеса јавне расправе у којој ће се током времена обогаћивати усвојени Стратешки план. Преносимо делове шлтата из закључака СДП Земунa.

Усвојени Стратешки план подржан је као нови облик рада у општини због тога што је он направљен заједничким радом пре свега грађана организованих у интересна удружења и стручњака из јавних установа. Као посебан квалитет поздрављена је чињеница да су за усвајање овог документа на седници СО Земун гласали сви одборници, припадници свих политичких партија. Тиме је, како се наводи, у пракси потврђено да су интереси грађана изнад посебних политичких и партијских интереса.

Подржавамо процес децентрализације у области социјалне политике, каже се у закључцима СДП Земунa, и то тако што ће надлежности, од креирања политике до финансирања, бити враћене на ниво општине. Земун има око 150.000 становника (без Сурчина) има улађена градска насеља – Земун Поље, Батајинду и Угриновице, који и сами представљају, по броју становника општине каквих је у Србији више десетина. Отварање истурених одељења Центра за социјални рад, и других облика социјалне подршке на терену, што ближе корисницима којима је неопходна, треба да буде важно стратешко опредељење у Земуну.

Друштво које размишља о својој будућности мора међу стратешким опредељењима да има посебан однос према разноврсним проблемима популације младих. Почев од ублажавања последица сиромаштва помаганем добрих ученика, до разних облика психо-социјалне подршке младима који су изложени социјално девијантним облицима понашања.

Посебан значај придајемо проблемима које на подручју наше општине има популација Рома. Очекујемо од државних органа да, пре свега, реше основна питања статуса ових наших суграђана – места боравка, личних докумената, здравствених књижица и евидентирања незапослених у НСЗ, како они не би били грађани другог реда, како би могли да остварују основна, Уставом загарантована права грађана. Проблеми стиновања, образовања и запошљавања ове социјално најугроженије популације заслужују да имају посебан третман и расправу како би се дошло до најбољих решења.

Савет за социјалну политику ове партије планира да од септембра једном месечно организује окупљање стручних људи и грађана на разговоре – радионице на посебне теме из области социјалне политике и запошљавања како би се дошло до идеја и конкретних предлога.

Велибор Пешић, заменик градског секретара за финансије

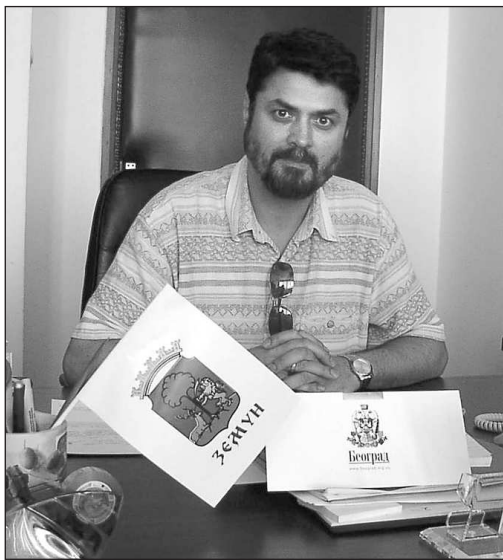
Стратешко планирање за београдску будућност

Велибора Пешића, који је после дужности заменика начелника одељења за привреду и финансије у Скупштини општине Земун исту функцију јесенас преузео у Скупштини града Београда, затекли смо у временском теснацу пред полазак на пут у саставу делегације Скупштине града која је од 4. до 13. јуна боравила на студијском путовању у САД. Ипак, успели смо да добијемо најважније одговоре на питања која су нас занимала:

ВАШ КОМЕНТАР ПОВОДОМ КОНАЧНЕ ОДЛУКЕ О НАСТАВКУ ФИНАНСИРАЊА ПРОЈЕКТА РЕФОРМЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ У ЗЕМУНУ

Јако је добро што смо ми као једна од четири пилот општине Пројекта реформе социјалне политике у Србији покренули неке ствари, и што то није било узалуд. Срећна је околност и то што смо Андреја Младеновић и ја, који смо активно учествовали у раду земунског ОКОСП, били у прилици да се и лично заузмемо и тако премоцимо све административне препреке и перипетије којих је наравно било и поред позитивних процена о иновативности пројекта од надлежних Комисија и Секретаријата Скупштине града.

Сви учесници у одлучивању, од Комисије за финансије и секретаријата за социјални рад који је професионално одрадио посао, до самог

градоначелника Ненада Богдановића, имали су позитиван однос. Мали застој је био само формалне природе око текста једне изјаве којом се гарантовало да ће средства која се пребацие на подрачун СО Земун за ове пројекте бити потрошена наменски.

Наставак финансирања реформских пројеката

Подршка за Сурчин и Дугине волонтере

На предлог Општинског координационог одбора за социјалну политику Земуна, од органа Скупштине града Београда је крајем протекле зиме затражено да размотре могућности наставака финансирања седам (од 14) пројеката Реформе социјалне политике, који су током 2004-2005. били финансирани донацијом ДФИД. За наставак финансирања из буџета Града предложени су пројекти НВО „Ластавица“ из Сурчина, НВО „Хуманост“, МЗ Добановци, Ромски дечији вртић „Оаза“, НВО „Дуга, МЗ Бољевци и НВО „Самохране мајке“. Укупан тражени фонд за финансирање наставака рада ових пројеката износио је око 9 милиона динара.

Комисија за привредна питања и финансије је прва разматрала овај предлог и прихватајући у принципу све предлоге, обратила се градском Секретаријату за социјалну и дечију заштиту са захтевом за мишљење.

Средином априла стигао је и одговор секретаријата у којем је предлог делимично подржан – одобрено је финансирање четири пројекта у укупном износу од 4,2 милиона динара, а три су упућена на јавни конкурс Скупштине града за финансирање пројеката друштвених и невладиних организација који тек треба да буде расписан. Подршку за наставак финансирања добили су пројекти који се реализују у Сурчину (НВО „Ластавица“), Добановцима и Бољевцима (Месне заједнице) и пројекат унапређења волонтерског рада (НВО „Дуга“).

Секретаријат за социјалну и дечију заштиту је позитивно оценио све пројекте које је на територији општине Земун финансирала Влада велике Британије, посебно оне који представљају модел социјалне иновације у социјалној заштити у циљу пружања помоћи маргинализованим и ризичним категоријама које до сада нису биле покривене системом социјалне заштите.

У образложењу да остала три пројекта конкуришу на најављеном јавном конкурс се каже:

„НВО Хуманост носилац пројекта чији је циљ интеграција ромске деце у школски систем. У важећем систему социјалне заштите и актуелној политици Града ромска популација налази се у апсолутно равноправном положају са свим осталим корисницима (остварење права на МО, смештај у у станове социјалне заштите, бесплатни оброци, право на помоћ за набавку школског прибора и уљбеника, екскурзије и рекреативну наставу и др.“ У закључку се даље истиче да се „сва права из Закона о социјалној заштити остварују на основу социјалног, радног, грађанског и др. статуса, а никако по основу родне, расне и верске припадности.“

Када је у питању пројекат НВО „Центра за едукацију Рома у СЦГ“ Дечије обданиште „Оаза“, одговорено је:

„У постојећој мрежи 16 предшколских установа (215 вртића и јаслица) на територији Београда, Секретаријат за социјалну и дечију заштиту у поступку конкурисања и пријема деце за упис поштује принцип равноправног учешћа ромске и неромске деце.“

За трећи пројекат који је упућен на предстојећи Конкурс се каже: „НВО Самохране мајке се бави проблемима једнородитељских породица и посебно заштите деце која одрастају у околностима сиромаштва и недостатка једног родитеља. Напомињемо да постојећи систем социјалне заштите и посебно, поменуто Одлука Града о проширеним правима најризичнијег дела становништва, предвиђа посебну друштвену бригу о овој категорији деце и њиховим породицама.“

Првих дана јуна, после административне процедуре која је потрајала, најодговорнији челници Скупштине града су потписали све потребне одлуке и решења, па су средства коначно доспела на рачуне изабраних корисника.

Д.С.

КАКВЕ СУ ШАНСЕ ОСТАЛИХ ПРОЈЕКТА?

Сви остали пројекти у граду на наредном Конкурсу за невладине организације из области социјалне политике, који је у припреми, добиће 5 милиона динара, а наша четири пројекта су већ преко 4 милиона. Преостали земунски пројекти и поред тог имају шансе, јер је искључиво квалитет одлучујући. Сви ови пројекти имају перспективу да се уврсте у редовно финансирање из буџета Скупштине града.

Земун је по извештају Градског центра за социјални рад БЕОГРАДА ПО СВИМ ПОКАЗАТЕЉИМА ОПШТИНА СА НАЈВЕЋИМ ИНДЕКСОМ ПОРАСТА НЕГАТИВНИХ ПОКАЗАТЕЉА. Земун је критично подручје са највећом концентрацијом најсиромашније, ромске популације. Да ли ће се у том смислу нека средства посебно издвајати.

Средства не планирамо по територијалном критеријуму, него према потребама и проблемима. Будући да су потребе Земуна у том смислу најизраженије, за очекивати је да следеће године много више средстава буде издвојено за ове потребе. Али, то значи да грађани треба да буду много иницијативнији, да много више траже и предлажу.

У ОКВИРУ ПРОГРАМА USA AID ВЕЛИБОР ПЕШИЋ ЈЕ ВОЂА ТИМА ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКОГ ПЛАНА БЕОГРАДА ДО 2010. ГОДИНЕ И ИЗРАДУ КАПИТАЛНОГ БУЏЕТА ЗА НАРЕДНИХ ПЕТ ГОДИНА. ПОТПИСНИЦИ ОВОГ ПРОЈЕКТА СУ ОПШТИНЕ ЧУКАРИЦА, ГРОШКА, ЛАЗАРЕВАЦ, МЛАДЕНОВАЦ, НОВИ БЕОГРАД, ОБРЕНОВАЦ, ПАЛИЛУЛА, РАКОВИЦА, САВСКИ ВЕНАЦ, ВОЈДОВАЦ, ВРАЧАР, И ЗВЕЗДАРА. А ЗЕМУН?

На моје инсистирање пројектом ће ипак бити обухваћене и Општине Земун и Сурчин без обзира на политичке проблеме на релацији донатор – актуелна локална власт у тим општинама.

Суштина овог пројекта је идентификација свих развојних и инвестиционих програма битних за Београд и рангирање по приоритетима. То ћемо утврдити емпиријским методама, према потребама грађана, на основу статистичких показатеља, али и на основу анкете у којој могу да учествују сви грађани Београда преко уплатница Инфо стана које су добили почетком јуна.

РОКОВИ И ПРИОРИТЕТИ?

Израда Стратешког плана треба да буде завршена до јуна 2006. и важиће до краја деценије. Приоритет ће сигурно бити Комунална стамбена област, али ће социјална политика, образовање и култура добити много већи значај. Садашња ситуација је да у неким општинама има вишка школа, у неким је недостатак простора годинама акутни проблем. На основу симања стања и исказаних потреба грађана и буџет ће се у наредним годинама планирати тако да се у равнотеже капацитети са потребама.

Земунски приоритети

Неки од приоритета у општини Земун, који су горући већ деценијама, а који ће одмах бити уврштени у буџетске планове свакако су завршетак изградње основне школе у насељу Нова Галеника и изградња обданишта у Батајници

НАШ ГОСТ: Ана РЕЏИЋ представник канцеларије ДФИД у Београду

Консензус о Стратешком плану за социјалну политику у Земуну - невероватан успех

ПРЕ СВЕГА, МОЛИМ ВАС ДА НАШИМ ЧИТАОЦИМА ПРЕДСТАВИТЕ ПОПУЛАРНИ DFID. „ДИФИД“ ЈЕ У СВАКОДНЕВНОМ ГОВОРУ ПОСТАО ЖАРГОНСКИ ПОЈАМ КОЈИ СЛУЖИ У РАЗЛИЧИТИМ СИТУАЦИЈАМА - ОД АДРЕСЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ („ИДЕМ У ДИФИД“) ДО СИНОНИМА ЗА ВЕЛИКЕ ДОНАТОРЕ.

ДФИД - Одељење за међународни развој је одељење Владе Уједињеног Краљевства одговорно за унапређење развоја и смањење сиромаштва. Централни фокус политике је остваривање међународно договорених циљева да се до 2015. године упола смали број људи који живе у условима екстремног сиромаштва, као и остваривање других циљева који укључују обезбеђење основне здравствене неге и универзални приступ основном образовању.

Рад ДФИД-а у Србији и Црној Гори је базиран на Регионалном плану подршке, где је главни циљ наше подршке обезбеђивање што ефикаснијег ангажовања целокупне међународне заједнице у промовисању и подржавању борбе против сиромаштва. У овом процесу ДФИД се фокусира на две области: у оквиру прве области ДФИД покушава да обезбеди да политика и процес приступања Европској Унији препознаје принципе национално утемељене стратегије оријентисане ка смањењу сиромаштва; у оквиру друге области ДФИД сарађујући са другим донаторима и партнерским владама покушава да обезбеди заједничку стратегију која води што ефикаснијој помоћи у Србији и Црној Гори.

ПРОЈЕКАТ РЕФОРМА СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ У СРБИЈИ КОЈИ ЈЕ АГЕНЦИЈА БИРКС СИНЦЛАИРЕ РЕАЛИЗОВАЛА У ЧЕТИРИ ПИЛОТ ОПШТИНЕ ЈЕ САМО ЈЕДАН ОД ПРОЈЕКТА КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈУ У СРБИЈИ. КОЈИ СУ ОСТАЛИ ПРОЈЕКТИ СА КОЈИМА УЧЕСТВУЈЕТЕ У ПРОЦЕСИМА ТРАНЗИЦИЈЕ У СРБИЈИ?

ДФИД је од 2002. активно укључен у процес стварања стратегије за смањења сиромаштва, заједно са осталим донаторима. ДФИД-ова ангажованост у овој области се наставља кроз пружање подршке Влади републике Србије и тиму за стратегију за смањења сиромаштва у процесу надгледања и координације имплементације стратегије за смањења сиромаштва.

Други битан сегмент је подршка јединици за координацију донаторске помоћи при Министарству за економске односе са иностранством, што укључује и рад на донаторској хармонизацији.

Поред пројекта реформе социјалне политике, који припада социјалном сектору, ДФИД је укључен у реформу економског сектора кроз пројекте везане за средљорочно планирање буџета, реформу банкарског сектора што укључује структурирање и приватизацију банака. Када је социјални сектор у питању, поред пројекта реформе социјалне политике ДФИД имплементира, заједно са Светском банком и пројекат промоције запошљавања, који се такође спроводи у четири пилот општине (Краљево, Лазаревац, Ниш и Панчево).

У оквиру регионалног програма – „Доступност правди“, ДФИД спроводи у Србији 4 пројекта у сарадњи са Министарством правде и Министарством унутрашњих послова.

ШТО СЕ ТИЧЕ ЗДРАВСТВЕНОГ СЕКТОРА ДФИД ИМПЛЕМЕНТИРА ПРОЈЕКАТ ХИВ ПРЕВЕНЦИЈА МЕЂУ УГРОЖЕНИМ ПОПУЛАЦИЈАМА У САРАДЊИ СА УНДП.

У ЧЕМУ ЈЕ ПОСЕБНОСТ ПРОЈЕКТА ЧИЈА РЕАЛИЗАЦИЈА СЕ УПРАВО ПРИВОДИ КРАЈУ?

Циљ програма је да ојача социјалну политику у Србији, на нивоу централне и локалних влада. Сврха програма је да се промовише делотворна и ефикасна социјална политика, заснована на тематском партнерству између актера са стране државе и са стране грађанског друштва, чији се ефекат на националну стратегију за смањења сиромаштва због ниског прихода, неједнакости и социјалне искључености може доказати.

Да би се то постигло, овај програм је усвојио приступ реформи социјалне политике, који има следећи ефекат:

- Унапређивање планирања социјалне политике, као и социјалних и административних питања у институцијама општинског нивоа;
- Јачање општинске политике, институција, организацију и финансијски менаџмент за пружање социјалних, здравствених, образовних услуга и оних везаних за рад и запошљавање.
- Формирање тематских партнерстава на нивоу заједнице, као и пројекте за активирање заједнице на ова четири пилот-подручја;
- Грађење системске везе између општинских и националних реформи социјалне политике.

ПРОЈЕКАТ У ЧЕТИРИ ПИЛОТ ОПШТИНЕ ЈЕ ТРАЈАО ЧЕТИРИ ГОДИНЕ. ЉИМЕ СУ НА РАЗНЕ НАЧИНЕ БИЛЕ ОБУХВАЋЕНЕ ХИЉАДЕ ГРАЂАНА СРБИЈЕ. БУДУЋИ ДА ЈЕ РЕЧ О РЕФОРМСКОМ, РАЗВОЈНОМ ПРОЈЕКТУ, ДА ЛИ СЕ ОН ПО УТРОШЕНИМ СРЕДСТВИМА МОЖЕ СВРСТАТИ У СРЕДЊЕ И ВЕЛИКЕ ДОНАЦИЈЕ?

Укупна вредност овог пројекта је 3,2 милиона фунти што се може сврстати у велике донације.

ДА ЛИ ВЕЋ САДА МОЖЕТЕ ДА ОЦЕЉУЈЕТЕ РЕЗУЛТАТЕ ПОСТИГНУТЕ У ПИЛОТ ОПШТИНАМА ЗЕМУНУ, БОРУ, КРАЉЕВУ И УЖИЦУ?

Пројекат је кроз читаве своје фазе био изложен мониторингу, где смо увек покушавали да направимо преглед резултата и прилагодимо пројекат тренутним потребама, како бисмо постигли унапред постављене циљеве.

Пројекат је у пилот општинама постигао веома добре резултате. Формирање општинских координационих одбора за социјалну политику и стварање партнерстава било је нешто сасвим ново, али су се учесници веома брзо прилагодили новом начину рада, схватили које су користи од рада у оквиру партнерстава и на крају постигли резултате који су од великог значаја, као што је креирање локалних акционих планова, који су усвојени од стране општинских структура.

Веома ми је драго што могу да нагласим да је општина Земун постигла невероватан успех када је консензусом усвојила локални стратешки план за наредних пет година.

Када је централни ниво у питању, значајни резултати су постигнути кроз Републички координациони одбор пројекта, који је био одличан начин да се окупе разни актери одговорни за креирање социјалне политике.

Оно што је веома битно је да је Министарство за рад, запошљавање и социјалну политику недавно користило модел РКОП-а при формирању саветодавног одбора за рад, запошљавање и социјалну политику, при чему им је велику помоћ пружио сам тим пројекта за реформу социјалне политике.

ДА ЛИ ЈЕ ЗА ДФИД КАО ДОНАТОРА РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА У СРБИЈИ ПРЕДСТАВЉАЛА НЕКО НОВО ИСКУСТВО. ДА ЛИ СТЕ И ВИ НЕШТО „ДОБИЛИ“ ИЛИ ОТКРИЛИ РЕАЛИЗАЦИЈОМ ОВОГ ПРОЈЕКТА?

Реализација пројекта реформе социјалне политике представља једно ново искуство за ДФИД и наравно потврду да је формирање партнерстава између државе и цивилног друштва од великог значаја за постизање добрих резултата. Такође и сам механизам ширења искуства стеченог у току реализације пројекта представља значајну компоненту, јер при томе ствара могућност да се знање, искуство и стечени резултати преносе на остале актере у области социјалне политике.

КАКВИ СУ ПЛАНОВИ ДФИД У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ НА НАШЕМ ПОДРУЧЈУ У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ?

ДФИД је у претходним годинама био укључен у неколико пројекта у области социјалне политике. Оно што је важно је да ДФИД препознаје потребу да се даље ангажује у тој области и тренутно смо у преговорима са Министарством за рад, запошљавање и социјалну политику у ком облику ћемо обезбедити даљу подршку.

Питања за Волонтер: Драган Стојковић

У Европи се још увек примењују стандарди који више штите раднике, него послодавце

Стандарди нису у униформисању него у квалитету социјалних услуга

Канцеларија Пројекта реформе социјалне политике, који финансира влада Велике Британије, организовала је 10. маја радионицу - "Стандарди Европске Уније у области социјалне политике", са циљем даљег развитка капацитета општина и центара за социјални рад у Србији и унапређења партнерских односа субјеката локалне заједнице. У сали земунске Косовске девет окупило се неколико десетина представника београдских општина и центара за социјални рад.

Будући да ни у развијеним земљама не постоји довољно финансијских средстава за решавање свих социјалних проблема, овом радионицом се, како је рекао један од предавача Мајкл Руни, програм менаџер Пројекта, промовише ефикасан модел социјалне политике базиран на расположивим ресурсима и материјалним могућностима.

Да би се Србија са својим стандардима из ове области приближила ЕУ неопходна је сарадња државе, институција и цивилног друштва, која је за сада, захваљујући Пројекту реформе, остварена у четири пилот општине (Бор, Ужице, Краљево и Земун), а повезивање Републике и локалних заједница остварује се и преко Сталне конференције градова и општина.

Како за сада не постоје јасно дефинисани (униформни) стандарди у области социјалне заштите у земљама ЕУ који се могу применити у Србији, потребно је дефинисати стандарде у приступу пружања услуга који одговарају могућностима локалних заједница Србије. Они морају бити јединствени, лако применљиви, погодни за праћење и дефинисани од стране запослених у јавним службама.

Ниво социјалне заштите у земљама чланицама ЕУ данас је различит и варира од севера ка југу Уније. У Скандинавским земљама је највиши, али то за последицу има велике пореске стопе које, судећи по ономе што се на радионици чуло, већина земаља Уније не би прихватила. Када би се у Великој Британији применио немачки социјални стандард, по којем радници који остану без посла примају надокнаду у висини 80 посто зараде, ретко ко би хтео да ради.

Велика Британија се све више суочава са проблемима пораста броја једночланих домаћинстава, која се по броју приближавају вишечланим, а све је присутнија и криза настала поремећајем у односу броја пензионера и упослених радника, док се у Немачкој појавио проблемом унификације стандарда на сопственој територији.

Због оваквих проблема у државама чланицама, ЕУ се у успостављању униформности руководи директивама.

Без обзира на то што нису униформни, у свим земљама Уније постоје стандарди. У контексту све већег приближавања Србије ЕУ потребно је измерити ефикасност на релацији корисник-давалац услуга, која се постиже увођењем стандарда, а не приоритетно дефинисањем броја социјалних радника на 1000 становника, што није утврђено ни на нивоу ЕУ. Такође, ЕУ нема ни дефинисане стандарде о проценту бруто националног дохотка намењеног социјалним давањима.

Проблематика којом се ЕУ данас највише бави, и у оквиру које су већ дефинисани стандарди, је смањење социјалне искључивости, а затим следе заштита на раду; здравствена заштита; заштита животне средине, незапослених, породиља и заштита у случају неза-

послености. По признању Мајкла Рунија, у ЕУ се још увек примењују стандарди који више штите раднике, него послодавце.

Крис Хорн, саветник за социјалну политику канцеларије пројекта реформе СП, истакао је да је ЕУ прво успоставила стандарде слободног протока капитала међу својим чланицама, а да се тек последњих 10 година фокус померио на стандардизацију социјалних услова. Он је рекао да стандарди слободног протока радне снаге још увек нису гарантовани за све чланице и да до хармонизације овога тек треба да дође 2007. године. Србија је, нагласио је Хорн, већ усвојила стандарде ЕУ који се односе на слободну трговину.

Објашњавајући шта се све мора стандардизовати, а шта се оставља слободној вољи државама чланицама, Хорн је напоменуо да мора да постоји минимум стандардних услуга социјалне заштите коју корисници могу да очекују, без обзира на место живљења или државу. Он је оценио да је стандардизација у овој области нарочито важна у земљама које располажу недовољним финансијским средствима и које су тек у фази децентрализације економског система.

Бојкотоване директиве

Недавну директиву ЕУ о максималном броју од 48 радних сати недељно, као важећем стандарду, Велика Британија је бојкотовала, јер је у овој земљи за поједина занимања (лекари) максималан број радних сати недељно 70.

Влада Србије управо ради на изради стандарда минимално потребног нивоа услуге социјалне заштите становништва, а општине на својој територији могу да унапреде ове стандарде, дефинишући конкретне потребе локалне заједнице у функцији обезбеђивања једнакости за све становнике општине. У Великој Британији је данас равномерно распоређено пружање социјалних услуга између јавног сектора, НВО и приватног сектора. За све њих стандарде прописује држава.

Током радионичких активности, око 40 присутних представника београдских општина и центара за социјални рад, покушали су да дефинишу стандарде социјалне заштите које је по њиховом мишљењу могуће применити у институцијама из којих долазе. Предлози будућих стандардних приступа односе се, поред осталог, и на организацију самих установа (радно време са корисницима, кадровској регулативи, професионалности, простору у раду са странкама...); пријему странака (њиховом потпуном информисању, одређивању потреба и приоритета, етичности у приступу...); пружању услуга (стандардизацији метода и техника рада, партиципацији

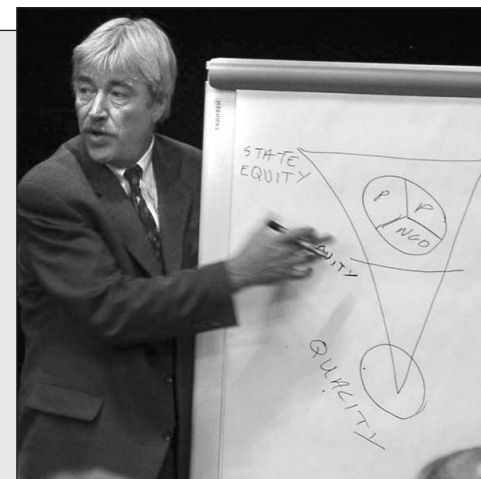

РАДИОНИЦА ЈЕ ОДРЖАНА 10. МАЈА ПА ЈЕ СЦЕНОГРАФИЈА У САЛИ КОСОВСКЕ 9 ОСТАЛА ОД СКУПА ПОСВЕЋЕНОГ 60. ГОДИШЊИЦИ ПОБЕДЕ НАД ФАШИЗМОМ

корисника у избору и коришћењу услуга...); евалуацији (квалитету и квантитету остварених услуга)...

У скоријој будућности Србију очекује израда Мапе пружања социјалних услуга, у смеру од државе према локалним јединицама, као и доношење стандарда у изради евалуације, како би се обезбедила ефикасност и правременост пружања ових услуга.

СЛОБОДАН АВРАМОВИЋ

Не можемо се поредити

У градској општини Вождовац, на око 161.000 становника долази 16 социјалних радника запослених у Центру за социјални рад. У Земуну на 191.645 становника (по попису из 2002.), број социјалних радника је 20. На покушај поређења нашег стања са земљама ЕУ Крис Хорн је за "Волонтер" изјавио:

- Тешко је тачно одредити издвајања из бруто националног дохотка намењених социјалној политици у Великој Британији, али је проценат врло висок и износи око 26 посто на националном нивоу. У Британији је остављено локалним заједницама да одреде број потешких социјалних радника по становнику. По мом сазнању, у просеку на 600 становника долази један социјални радник. То је сигурно висок ниво услуге, али ми смо богато друштво.

ЕПИЛОГ: ГДЕ СУ НА КРАЈУ СВИ НАШИ ПРОЈЕКТИ

Последња нада у фонду за иновације

СВИ ЗАЈЕДНО - ИНТЕГРАЦИЈА СНАГА Прекид пројекта би био нехуман

Пројекат који је реализовала НВО „Ведро – дечија кућа“, уз финансијску помоћ владе Велике Британије, завршен је 31. јануара ове године. Захваљујући финансијској помоћи Balkan Community Initiative Foundation (BCIF) део пројекта који се односио на групни рад са децом ометеном у развоју настављен је до 21. маја када је окончан приредбом и изложбом дечијих радова у ОШ „Надежда Петровић“ на Новом Београду.

Други део пројекта којим је био предвиђен индивидуални рад са децом, није имао финансијера, те је настављен волонтерским ангажовањем сарадника који сматрају да је прекид пројекта нехуман према деци са којом раде индивидуално. До сада је кроз различите активности прошло преко 100 корисника, од чега је индивидуалним радом обухваћено 20 деце, не рачунајући њихову браћу, сестре и родитеље којима су консултације стручњака биле више него корисне. Како је за „Волонтер“ изјавила Данијела Вуковић, руководилац пројекта, на групне активности су долазила и неометена деца из редовне школе „Надежда Петровић“, у чијем простору, датом на бесплатно коришћење, се и одвијао радионички рад. Иако су активности биле прилагођеније потребама

деце са посебним потребама и њиховим родитељима, јер су се одржавале у кућним условима корисника, без „белог мантила“, „Ведро“ још није успела да нађе финансијера за наставак рада.

ОТВАРАЊЕ ДНЕВНОГ БОРАВКА У ДОМУ ЗА ОДРАСЛА ИНВАЛИДНА ЛИЦА

Ништа без рампи

Почетком априла влада Велике Британије престала је да финансира пројекат носиоца НВО „Удружење корисника“. Кроз активности је прошло више од 20 одраслих инвалидних лица са територија општина Земун и Нови Београд, а интересовање потенцијалних корисника је било далеко веће. Програм је могао да прими још заинтересованих, али због снега у зимском периоду и немогућности приступа стамбеним зградама, комби Дома није могао да одговори жељама заинтересованих (верује се да приличан број инвалида у Земуну не може годинама да изађе из стана, јер не постоје рампе). Пријатељско дружење са њима је настављено и по прекиду програма – волонтерским радом. Руководилац пројекта Велимир Кнежевић истиче да су корисници приликом првог сусрета са дневним боравком Дома за одрасла инвалидна лица били пријатно изненађени, јер су имали предубеђења према самом Дому и начину живота и рада у њему, а сада траже да се пројекат настави.

Дом је конкурисао код Фонда за социјалне иновације са новим проширеним пројектом који поред дневног боравка укључује и едукацију корисника.

АУДИО БИБЛИОТЕКА ЗА СЛЕПЕ И СЛАБОВИДЕ

Поклон од Министарства

Иако је пројекат Удружења родитеља слепих и слабовидних завршен 31. маја, заинтересовани се још увек јављају. Активностима је до сада обухваћено преко 50 корисника који су уз помоћ јединственог софтверског програма оспособљени да прочитају сваку књигу и на тај начин прате сву објављену литературу. Слободан Лаловић, министар за рад, запошљавање и социјалну политику, предао је прошлог месеца слепим и слабовидним студентима око 100 софтвера за индивидуалну употребу. Како је „Велко Рамадановић“ једина школа са оваквим софтвером у Србији, за чију су се употребу током трајања пројекта обучавали и професори, Радмила Лабан, руководилац пројекта, очекује да ће уз помоћ ОКСП-а пронаћи финансијера за наставак активности.

ЕДУКАТИВНО УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ ПРЕВЕНЦИЈЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ ДРОГА

Модел се шири у Београд

Представом „Не треба ћутати“ 1. јуна је окончан пројекат НВО „Наш свет“. Кроз радионички рад и различите активности на превенцији злоупотребе дрога прошло је око 2000 деце, родитеља и наставника. Од великог броја деце корисника пројекта око 150 је изразило жељу да се и у будуће ангажује кроз уметничке радионице и сервисе за пружање помоћи.

Одабрани за пример у Београду

НВО „ДУГА“ - ДОБРОВОЉНИ РАД МЛАДИХ НА ПРУЖАЊУ ПОМОЋИ ДЕЦИ СА ОБРАЗОВНИМ ПРОБЛЕМИМА

Родитељи очекују наставак рада

У очекивању финансијских средстава од Скупштине града којима ће Пројекат бити продужен у наредних девет месеци, у мају су активности настављене волонтерским ангажовањем, у жељи да се заокружи ова школска година. Анкета спроведена у ОШ „Бранко Радичевић“, из Батајнице, показује да родитељи очекују наставак активности. Независно од финансирања, у Саветовалишту за децу и омладину Диспанзера за ментално здравље Дома здравља у Земуну, такође су настављене активности са корисницима на отклањању узрока школског неуспеха.

Руководилац Пројекта проф. др. Слободанка Гашић Павишић наглашава да овакав вид свеобухватне, мултидисциплинарне помоћи, у коју су укључени они који пружају помоћ, школе, здравство и локална самоуправа, у Земуну представља новину. Оцењујући да је у овом тренутку највећи проблем надокнада трошкова превоза ангажованих волонтера, она је изразила очекивање да ће успети да намакне минимум средстава да би на крају школске године организовали завршну приредбу за све учеснике овог обимног Пројекта.

МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА „БОЉЕВЦИ“ - ПОМОЋ НЕЗАПОСЛЕНИХ ПРОФЕСОРА ДЕЦИ ИЗ СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИХ ПОРОДИЦА

Старима предност

Скупштина града није прихватила наставак програма рада са децом, који је окончан почетком маја. Међутим, како постоје реалне могућности да градске власти финансирају активности које се односе на стара лица, у мају месецу је, волонтерским радом, настављено суботње дружење старих из Бољеваца. Уприличено је и још једно дружење са Добановчанима, а пропуштени излети из јануара, када је било лоше време, НВО „Мост“, као носилац пројекта, надокнадио је крајем априла када је организовао излет на Фрушку Гору. У мају су са корисницима посетили Етнографски музеј, Калемегдан и Кућу цвећа. Кроз активности је до сада прошло око 45 Бољевчана.

НВО „ЛАСТАВИЦА“ - РАД СА ИЗБЕГЛИЦАМА СТАРИМ ЛИЦИМА, И НЕЗАПОСЛЕНИМА

Очекују обећано

Део активности Клуба за незапослене наставио је са радом захваљујући КАФФОД-у. Курсеви рачунара, ткања, шивења, и енглеског језика се и даље одржавају, док су активности клуба за старије, кроз који је до сада прошло преко 120 корисника, завршене престанком финансирања од стране владе Велике Британије, а обећана средства за наставак очекују се од Скупштине града.

Овим средствима ће се такође наставити и даљи рад клуба за незапослене у оквиру кога ће се одржавати и обука Националне службе запошљавања. До сада је кроз неку од активности за незапослене прошло око 230 корисника из свих делова града.

„Ластавица“ се пријавила и на конкурс за социјалне иновације који је расписало Министарство за рад и социјална питања за наставак пројекта рада центра социјално искључених категорија становништва. У оквиру овога планирано је и оснивање мобилних тимова који ће се бавити старим лицима непокривеним досадашњим клубним радом центра.

МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ДОБАНОВЦИ ПРОЈЕКАТ „МОСТ“

Кризни штаб за бензин и чај

Активности пројекта су настављене у смањеном обиму и после престанка финансирања од стране владе Велике Британије, која је већ једном продужила његов рад за три месеца. Корисници су формирали „кризни штаб“ који је одлучио да се издвајањем по 100 динара сваког од учесника може обезбедити гориво за превоз комбијем и чај за наставак дружења четвртком, али без услуга лекара, како је то било раније. Тако је обезбеђено око 7.000 динара. До сада је кроз различите активности прошло око 90 корисника, од чега 60 сталних. Скупштина града Београда је дала „зелено светло“ за наставак рада Пројекта, чији је носилац МЗ Добановци, али финансијска средства још увек нису стигла. У међувремену корисници припремају позоришну и музичку представу.

Руководилац пројекта Јелена Гашић очекује да ће кроз сарадњу са СО Земун успети да од Министарства просвете обезбеди средства за наставак рада на пројекту у Земуну. Она је нагласила да су за ових 9 месеци научили како да заинтересују родитеље, наставнике и децу да се ангажују на превентивном раду, као и да су направили добар модел праксе применљиве у свим локалним заједницама.

Са новим пројектом, проширеним и на децу изложени екстремном стресу, НВО „Наш свет” је управо конкурисао код Фонда за социјалне иновације, а партнери су: Дом за децу без родитељског старања „Ј. Ј. Змај”, Прихватилиште за ургентни смештај злостављане деце и Центар за социјални рад Звездара – Одељење за разводе бракова и доделу старатељства.

РАЗУМЕВАЊЕ И ПОДРШКА ЈЕДНОРОДИТЕЉСКИМ ПОРОДИЦАМА

С.О.С. телефоном против насиља

Како је пројекат имао више корисника (преко 120) од планираних, показало се да је наставак рада неопходан. У плану је да се кроз ОКСП конкурише код ресорног министарства за обезбеђивање финансијских средстава.

У партнерским односима са Црвеним крстом и Центром за социјални рад, Носиоци пројекта, Удружење „Самохране мајке”, су управо аплицирале за два нова пројекта код Фонда за социјалне иновације: Омладински центар Земун и Стручна помоћ породици – С.О.С. телефон. Активности су везане за превентивни програм смањења насиља у школама и породици, а циљна група су једнородитељске породице и стари. Одговор се очекује у августу, а почетак пројекта је планиран за септембар. Због ових програма, Душица Б.Б. Радишић, директор Удружења, је управо отпутувала у италијански град Форли на стручну обуку везану за насиље у породици – С.О.С. телефон и сигурна женска кућа, којом приликом је планирана и едукација на тему стратегије смањења сиромаштва децентрализацијом власти и партнерских односа институција и невладиних организација.

ДЕЧИЈИ ВРТИЋ КАО ПОРОДИЧНА ОАЗА

Декада је почела, а пара нема

Пројекат који је финансирала влада Велике Британије окончан је 15. марта. Кроз деветомесечне активности је прошло око сто најсиромашније Ромске деце - домицилне, расељене са Косова и избегличке, од 3 до 7 година, која живе у насељима Бачки Иловник и Војни пут. Кључне активности су биле припрема деце за упис у школу, учење српског језика, здравствено просвећивање... Због великог интересовања и деце и родитеља корисника за наставак активности, носилац пројекта НВО „Центар за едукацију Рома”, конкурисао је код Фонда за социјалне иновације, а од Скупштине града очекује подршку на неком од будућих конкурса

ИНТЕГРАЦИЈА РОМА У ЗЕМУНУ

Кодекс за Ромске организације

Иако је пројекат ЦАИР-а завршен 30. априла, активности су настављене до 30. маја када је у просторијама СО Земун организовано потписивање Кодекса ромских организација. У оквиру постојећег програма до сада је организовано 36 едукативних радионица на остваривању права на здравствену заштиту, прибављању личних докумената и образовању најмлађих. Социјално-здравственим радионицама присуствовало је преко 47 породица, са више од 207 чланова. У систем материјалног обезбеђења уведено је 47 породица, а 62 лица су остварила право на једнократну новчану помоћ и коришћење народне кухиње. У насељима Батајница, Лаудонов шанац и Земун Поље, прегледано је и вакцинисано преко 50 деце. Готово 40 је прошло едукацију за упис у први разред основне школе; појединим старијим особама је обезбеђена здравствена терапија, а ЦАИР-ов приручник о остваривању права на здравствену заштиту подељен је корисницима пројекта у ромским насељима. Како постоји велико интересовање за наставаком и проширењем пројекта на спортско-културне активности, ЦАИР је конкурисао код Светске банке, Фонда за социјалне иновације и Фонда за отворено друштво.

ИНТЕГРАЦИЈА РОМА У ОБРАЗОВНИ СИСТЕМ

Допуназа редовну наставу

Пројектом су у потпуности остварени циљеви што показују постигнути резултати и велико интересовање деце. У Основној школи за образовање одраслих нису наставним програмима предвиђени предмети ликовно, музико и физичко, што је овим пројектом у потпуности надокнађено. Активности су биле радионичарског типа и њих је водило стручно особље. У радионицама је учествовало деведесеторо деце а многи заинтересовани нису могли да остају у послеподневним сатима и учествују у разноврсном радионичком раду због удаљености и лошег превоза.

Овај модел рада са ромском децом, који се показао успешним и ефикасним, НВО „Хуманост” жели да примени у другим школама с циљем да ромска деца стекну навику редовног похађања наставе и да се смањи број ромске деце без основне школе; да се повећа број младих Рома који ће након завршене основне школе наставити школовање или се бар стручно оспособити за рад и на тај начин поставити корисни и активни чланови друштва.

НВО „Хуманост” ће конкурисати са својим пројектима код Скупштине града Београда, Фонда за социјалне иновације, будућег фонда за образовање у оквиру Декаде Рома,

ОТВОРЕНИ КЛУБ

За сиромашне, а незапослене

Пројекат Савеза незапослених Земуна завршен је крајем маја и за то време је окупио око 800 младих, од чега је радионичком раду присуствовало око 250 корисника. Велико интересовање резултат је непостојања организације која се бави запошљавањем лица само са територије Земуна, ако изузмемо Националну службу запошљавања - Одсек Земун, која има обједињену евиденцију по одређеним струкама са целе територије Београда.

Савез је управо конкурисао код Фондације за развој социјалних иновација за пројекат намењен младим, а сиромашним незапосленим лицима, корисницима социјалне помоћи са територије Земуна, укључујући и младе брачне парове. Укупно је до сада регистровано око 150 будућих корисника из социјално искључених категорија. Уколико током јула буде одобрен, пројекат ће почети са реализацијом почетком септембра. Како је за „Волонтер” изјавио Радован Дудић, руководилац пројекта, највећи проблем представља премошћавање периода до наредне донације.

СЛОБОДАН АВРАМОВИЋ

УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА СТАРИХ ЛИЦА КРОЗ РАД МЛАДИХ ВОЛОНТЕРА

Пројекат нам је отворио врата

Да ли смо успели? Делимично.

Клуб волонтера у основној школи „Лазар Саватић” опремљен је компјутерима, интернет возом, дигиталним фотоапаратом, а у клубу је створена атмосфера за радионичарске активности. Након уводних предавања о принципима волонтерског рада и о специфичним потребама адолесцената и њихових старијих суграђана, одзив младих волонтера – ученика седмог и осмог разреда - био је већи од очекиваног. Међутим, проблем који нисмо очекивали настао је у процесу укључивања старачких домаћинстава. Тежак и осетљив задатак сараднице из Центра за социјални рад у избору усамљених старих суграђана којима би посете посете младих волонтера донеле помоћ и, речима једне волонтерке, „радост у њихов дом”, отежавало је изразито неповерење од стране потенцијалних корисника услуга. Наши стари суграђани изгледа нису навикли да о њима неко брине. Управо то је био разлог тек половичне успешности пројекта и знатно мање реализације кућних посета од оних на почетку планираних. Међутим, ту празнину у очекиваним активностима, волонтери су надоместили самоиницијативом и активностима које су реализоване уз подршку координаторки.

Кроз појединачни и групни рад, волонтери су усвајали вештине рада на компјутеру као и вештине комуницирања путем интернета; учествовали су у радионицама о различитим темама као што су права деце и младих, проблеми у комуникацији са родитељима и наставницима, ненасилно решавање конфликта и вршњачка медијација, сексуално здравље младих; иницирали су стварање „Клуба за професионалну оријентацију”.

При самом крају пројекта на иницијативу осмакиње Тамаре Пешић, волонтери су међу ученицима седмог и осмог разреда спровели анкету на тему „Како спречити насиље међу младима?”. Ова готово потпуно самостална акција уверила нас је да су млади волонтери стекли способности да препознају проблеме сопствене заједнице као и уверење да и сами могу да буду чиниоци промена у свом окружењу. То нас охрабрује да у једној Ањи, Јелени, Невени или можда Страхини, препознамо иницијаторе и промотере нових волонтерских акција почетком следеће школске године.

М. КОВАНЦИЋ

Како се у свакодневном животу односимо према потребама инвалида

Без рампи нема права на слободно кретање

И док су у напредним друштвима инвалидна лица активно укључена у социјални живот, код нас су она силом прилика маргинализоване друштвене групе. Да би се смањила социјална дистанца према овим категоријама, требало би бар у оквиру постојећих могућности и законских регулатива омогућити њихово несметано кретање улицама, као и приступ различитим институцијама и установама у којима и они имају потребу да остваре своја права и обавезе.

Поред комбија Дома инвалида, за сада још само ГСП има шест оваквих возила којима бесплатно, по позиву из неког од удружења инвалида, превози кориснике, док Удружење студената са хендикепом изнајмљује комби возила за превоз ових категорија. Али, проблем настаје када инвалиди морају да уђу у неки објекат. Зграда СО Земун нема прилазну рампу, ни са дворишне стране, којом би лица у колицима могла да уђу да би пришла шалтерима. Исти проблем представља главна земунска пошта, већина банака, МУП Земуна, верски објекти...

- Када инвалиди имају потребу да изваде личну карту, обично молимо патролу милиције да дође и узме отисак прста, иако би, да постоји рампа, лице могло и само то да обави у просторијама МУП-а, каже Утјеха Шћекић, социјални радник Дома за одрасла инвалидна лица у Земуну.

Слична ситуација се понавља и приликом одласка у неку од банака, када због недостатка рампе, само захваљујући љубазности њених службеника који излазе из службених просторија на улицу, инвалиди могу да дођу до свог новца. Често се догађа да ни комби Дома инвалида не може да приђе довољно близу циљном објекту, било због тога што нема означеног стајалишта или што се на стајалишту налази паркирано неко од возила физичких лица, иако постоји саобраћајна сигнализација која то изричито дозвољава само возила за превоз инвалида.

Шћекић истиче да је зимус изванредан број корисника дневног боравка Дома био онемогућен да долази, јер су у станбеним зградама, где рампе постоје, оне биле затрпане снегом. Овакав образац се понавља и у другим градовима Србије, па је тако готово невероватан

случај жене из Ужица која десет година не може да изађе из свог стана, јер зграда нема рампу.

Велики проблем се јавља и при кретању инвалида улицама града, када због паркираних возила по теротоарима они не могу да прођу. То не могу ни родитељи који у колицима гурају децу. Паркинг сервис је давно упознат са овом ситуацијом, наглашава Шћекић, али не реагује, као ни милиција. Чак је због непостојања тротоара на потезу између Дома инвалида и Бежанијске болнице инвалидима практично „забрањено“ да изађу у шетњу. А шта се догађа када, рецимо, инвалиди успеју да уђу у неки објекат, али би и да оду до тоалета, као и сав остали свет? Ту помоћи нема, изузев ако нису у хотелу „Хајат“ или „Мадлениануму“. Једино се у овим објектима налазе посебно пројектовани тоалети намењени инвалидним лицима, укључујући и нови Меркатор. Такође ови објекти су опремљени и комплетном инфраструктуром и логистиком за неометан приступ и кретање људи са посебним потребама.

Колико би било реално очекивати да и код нас, као у нормалном свету, ускоро буду изграђени јавни тоалети намењени овим категоријама, када им ни уз постојећу саобраћајну инфраструктуру и сигнализацију није омогућено кретање улицама града, као ни физички приступ градским установама.

СЛОБОДАН АВРАМОВИЋ

БАРИКАДЕ НА УЛАЗУ У ПАРК - АКО СЕ И ПРЕМОСТИ ИВИЧЊАК, ТУ СУ ПАРКИРАНИ АУТОМОБИЛИ...

ЛАКО ЈЕ СИЋИ СА ТРОТОАРА, НА ДРУГОЈ СТРАНИ ЧЕКАЈУ КОНТЕЈНЕРИ. УЛАЗ У ДОМ ЗДРАВЉА "УРЕД" ИМА "САМО" ДВА СТЕПЕНИКА, А ОНДА НА ДЕСЕТИНЕ...

ИСТИ СЛУЧАЈ ЈЕ И СА ПРИСТУПОМ ШАЛТЕРИМА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ, ИСПОСТАВЕ ЗА ЈЕДНИЦЕ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА ...

ДО ПРИЈЕМНОГ ОДЕЛЕЊА БИБЛИОТЕКЕ ТРЕБА ПРЕЋИ ДВА СТЕПЕНИКА, АЛИ АКО НЕКО ЖЕЛИ ДА ИДЕ У ЧИТАОНИЦУ, ИЛИ ДА ПРИСУСТВУЈЕ КЊИЖЕВНОЈ ВЕЧЕРИ...

УЛАЗ У ГЛАВНУ ПОШТУ ЈЕ ТЕСАН ЗА СВЕ, А КАМОЛИ ЗА ИНВАЛИДЕ. ДО ЛИЧНЕ КАРТЕ У ОУП ЗЕМУН ЗА КОЛИЦА СУ НЕПРЕМОСТИВА САМО ДВА СТЕПЕНИКА

Оспособљавање за рад у школи за слепе и слабовиде

Занимање пакер

Како је једно од основних људских права и право на рад, па самим тим и право на достојанствен живот путем личног привређивања и остваривања прихода, школа за ученике оштећеног вида „Вељко Рамадановић“ у оквиру редовног наставног програма школује и оспособљава своје ученике за различита занимања. Улагање у оспособљавање и запошљавање ментално и радно способних, а хендикепираних лица представља инвестицију која се својим ефектима вишеструко враћа помажући не само појединцу и његовој породици, него и целом друштву.

На II степену ове специјалне школе, у чијем саставу се налази и предшколско одељење, као и дом за децу са посебним потребама из целе Србије, ученици са лакшим менталним ретардацијама и примарно оштећеним видом обучавају се за занимање пакера. Праксу обављају у предузећима која имају потребу за овим профилом, а не ретко у њима заснивају и стални радни однос и користе програме samozapošljavanja Националне службе запошљавања.

Изузетна вештина у паковању бомбоњера у фабрици „Соко Штарк“, лекова у „Галеници“, шипела у фабрици МУБ, а донедавно и у оближњој индустрији сатова ИНСА само су

најиустративнији примери могућег рада за слабовиде.

Звање ТП манипуланта се стиче на III степену средњег образовања, а праксу и посао налазе у свим предузећима и институцијама којима су потребни телефонисти, телепринтеристи и радио оператери.

Иако се служе другачијим наставним средствима, за разлику од редовних школа, на IV степену стручне спреме ученици са хендикепом се школују за правно биротехничку струку.

- Када премосте предубеђења према овим категоријама радно способних, послодавци их радо примају на праксу, а касније и запошљавају, јер су наши ученици добро обучени за ове послове и врло су вредни и спретни, истиче за „Волонтер“ Радмила Лабан, директор школе „Вељко Рамадановић“.

С. А.

Шта основци мисле о насиљу међу вршњацима

И ви сте некад били деца

КАД СЕ ПРОЛЕТОС ДОГОДИЛО ТРАГИЧНО УБИСТВО ЈЕДНОГ БЕОГРАДСКОГ ГИМНАЗИЈАЛЦА, ЦЕЛА ЈАВНОСТ СЕ ДИГЛА НА НОГЕ. УЧЕНИЦИ ОШ „ЛАЗАР САВАТИЋ”, ЧЛАНОВИ КЛУБА ВОЛОНТЕРА КОЈИ ЈЕ У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА РЕФОРМЕ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ОСНОВАЛА НВО „КООРДИНАТА”, ДОШЛИ СУ НА ИДЕЈУ ДА МЕЂУ СВОЈИМ ДРУГОВИМА ОРГАНИЗУЈУ АНКЕТУ НА ТЕМУ „КАКО СУЗБИТИ НАСИЉЕ МЕЂУ МЛАДИМА.” АНКЕТА ЈЕ НАПРАВЉЕНА, И УЧЕНИЦИ VII И VIII РАЗРЕДА СУ НАПИСАЛИ СВИЈА МИШЉЕЊА – УГЛАВНОМ АНОНИМНО, АЛИ СУ СЕ НЕКИ И ПОТПИСАЛИ. У МЕЂУВРЕМЕНУ, МЕДИЈСКА КАМПАЊА ЈЕ УПИХНУЛА, ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЈАВНОСТИ СЕ УСМЕРИЛО НА ДРУГЕ АКТУЕЛНЕ ТЕМЕ. „ВОЛОНТЕР” КАО ШТО ЈЕ И ОБЕЋАО, ОБЈАВЉУЈЕ У ОКВИРУ СВОЈИХ СКРОМНИХ МОГУЋНОСТИ НЕКЕ ЦИТАТЕ ИЗ ОВЕ АНКЕТЕ. БИЛО БИ ВЕОМА КОРИСНО КАД БИ СВЕ ОВЕ ИСКРЕНЕ ДЕЧИЈЕ МИСЛИ БИЛЕ ОБЈАВЉЕНЕ ЈЕР У СВАКОЈ ОД НИХ СЕ КРИЈЕ ЗРЊЕ МУДРОСТИ КОЈА НЕДОСТАЈЕ МНОГИМА, СТАРИЈИМА, И ТАКО ВАЖНИМА.

„Редовно читам новине и гледам вести, и мислим да одрасли не предузимају много у вези нас. Како то да одрасли мају паре да купе најновија кола за странке, да праве гараже, да троше паре на нешто што може да сачека. А ми? Шта је са нама? За нас немају ништа.” ... „Ми не знамо међусобно да комуницирамо. Сви мисле да су неке фаше ако те увреди, или те удари... Мислим да одрасли могу да учине много у вези нас. Сви ми имамо неке идеје, мишљења... И ви сте некад били деца, и ви морате да будете у души дете, али само мало...” (Ива Гигић VII-3)

„Насиља не би требало да буде, сви би требали да живе мирно и сложено” ... Ја често гледам како неки старији дечаци муче млађе или слабије од себе, некад покушам да их спречим, али некад се и ја уплашим и запитам се шта ако они имају ножеве и ланце, шта ако и ја настрадам.”

„Увођењем камера и људи који пазе на школу, али и ако се то обезбеди ја мислим да се насиље не може у потпуности спречити. Такође је потребно увести разне међушколске активности: спортски турнири, разни излети... На неки начин и ја сам део тог насиља, наравно никад не бих убио некога али не може се рећи да сам миран као бубица. Већина младих се не бави спортом, па су пуни енергије и они сматрају да је занимљиво ухватити некога и „из шале” га истући”

„Ја мислим да треба више разговарати са младима о томе. Поготово са децом која показују склоност ка насиљу. Такође треба организовати и групу која ће помагати деци са тим проблемом.”

„Једини начин на који могу да се сузбију насиља јесу разговори старијих са децом и васпитање детета, још од малих ногу”.

„Веома је битан и утицај старијих, на које деца покушавају да се угледају. До насиља међу младима обично долази из неважних разлога. Баш утицај старијих који врше насиље утиче на то да млади мисле да ће бити важнији уколико подрже неку врсту насиља. (Јована VII-1)

„Ја мислим да се насиље не може сузбити забранама и укидањима ствари које младима

КРВАВИ БОЈ СЕ БИЈЕ И НА МУРАЛИМА ОСНОВНИХ ШКОЛА

толико значе већ се тако може само подстаћи да се насиље дешава скривеније а не мање ... можда се може смањити смањењем незадовољства и беса међу младима јер је то основни разлог за насиље ... Тако да је једини начин да се сузбије насиље заправо да се побољшају услови живота младих а не да се забране ствари које они сматрају својим основним слободама.” (Mandy)

ИНИЦИЈАТОР АНКЕТЕ: ТАМАРА ЂЕШИЋ, VIII-1

Насиље не влада само међу младима. Оно је свуда око нас и све је чешће. Нису само млади криви због насиља, јер нису они измислили насиље. ...није само ствар у доношењу нових закона и забрана које се односе на младе. Млади су такви јер какви јесу управо због околине у којој се налазе и у којој одрастају. Младе треба усмеравати, пружати им подршку и давати путоказ у животу. Кад би свако од одраслих а и младих размишљао о свом понашању насиља не би било.

„Ја мислим да би се зауставило насиље треба више полицајаца поготово ноћу. Родитељи не смеју да пију, да се дрогирају, јер углавном какво детињство било родитеља такво је детињство детета. Треба више времена да проводе са децом. Не смеју да туку децу, јер после деца траже на коме да се искале.”

„Па, ја мислим да би требало прво да дечаци престану да се туку, свађају и вређају ... Такође мислим да би требало смањити градиво у школама. Сваке године је све веће и веће, онда смањити серије, и не пуштати крваве филмове по дану, а ноћу оне нормалне. Што су одрасли више строжији према деци, деца су више безобразна, али такође што су одрасли више благи, деца су све више захтевнија. Деци је потребно места за игру ... Кад се одрасли изнервирају, они тај бес искале на нама...”

„Родитељи могу да проузрокују насиље. Такође они могу да помогну својој деци. Могу да разговарају са њима, да виде шта их мучи и шта проузрокује насиље.”

„Мислим да би требало донети такво решење које би било занимљиво младима и да их то много не оптерећује. Јер, ако се врши велики притисак биће само још горе, погоршаће се стање, а тиме се неће постићи ништа!” (Ирена VIII-1)

Ванинституционална заштита старих лица

Ред за помоћ у кући

Иванинституционална заштита старих лица (преко 60 година старости) делокруг је рада Геронтолошког центра - Београд који у свом саставу има 20 клубова, са преко 10.000 чланова, и 13 служби „Помоћ у кући”. Основана 1986. године, ова служба тренутно опслужује 1.600 корисника са територије Београда, укључујући и приградске општине Лазаревац, Обреновац и Младеновац. Како проширење рада Службе зависи од оснивача - Скупштине града, која обезбеђује новац за њен рад, у процесу оснивања је служба помоћи у општини Барајево.

У општини Земун, према поису становника из 2002. године има 38.289 лица старијих од 60 година, што представља 20 % популације. Према евиденцији Центра за социјални рад – одељење Земун, остарела лица у укупном броју корисника разних видова помоћи чине 9,6% (1.188). Од тога, помоћ у кући пружа се преко градског Геронтолошког центра за 84. лица (што чини 5,25% учешћа Земунаца у укупном

броју Београђана који примају ову помоћ).

Право на овакву врсту социјалне заштите старих утврђује Центар за социјални рад, а будући да тренутно расположивих капацитета

нема, на листи чекања је око 300 лица са територије града. Право на помоћ остварују стари и болесни, без породичног старања (живе сами). На листи чекања је и 460 радница спремних да се на овај начин упосле, али Скупштина града још није усвојила план о пријему нових радника за ову годину. Уколико буде усвојен, око 100 њих ће посао и добити. Током прошле године 135 нових радница, до III степена стручне спреме, је прошло једномесечну едукацију и тако дошло до запослења. Њихов 7,5 часовни дневни рад подразумева опслуживање три корисника – куповина намирница (исхрана), одржавање хигијене, плаћање рачуна, одвођење код лекара... Услуга је регистрована, па је цена једног сата помоћи у кући коју плаћа корисник заштићена и износи 17 динара. Викендом Служба не ради.

- У Београду је преко 370.000 старијих од 60 година, а истраживање из 2001. године показује да преко 20 посто старих изражава потребу за неком врстом помоћи у кући, каже Ђира Пешин, управник клубова и службе „Помоћ у кући” градског Геронтолошког центра, и додаје да преко 90 посто садашњих корисника нема породично старање, а са падом natalитета овај тренд је у порасту.

С.А.

Незапослени треба да се селе у потрази за радним местом

Уколико живите у Земуну, незапослени сте, а припадате једном од занимања из области пољопривреде, ветерине, прехране, метеорологије и шумарства или сте хемијски технолог, „имате среће”, јер је за вас задужена Национална служба за запошљавање – Одсек за посредовање у Земуну (Првомајска 8). За остала занимања надлежност преузима један од преосталих 5 одсека НСЗ - Филијала Београд на општинама: Нови Београд, Звездара, Чукарица (са испоставом у Барајеву), Вождовац или Стари град, организационих такође по струковном, а не по територијалном принципу, изузев Барајева. Земунски одсек је надлежан и за неквалификоване и полуквалификоване раднике са територије припадајуће општине и Новог Београда. Филијале НСЗ које обједињују сва занимања, а организоване су по територијалној припадности корисника налазе се у приградским општинама Лазаревац, Обреновац, Гроцка и Младеновац (са испоставом у Сопоту), уз напомену да новооснована приградска општина Сурчин још увек нема своју испоставу.

На евиденцији земунског одсека, који се приоритетно бави посредовањем између фирми и лица са евиденције, као и информисањем о могућностима које пружа Филијала Београд, пријављено је 13.618 незапослених различите образовне, старосне, социјалне и економске структуре, са уже територије Београда.

Тржишне потребе за радницима показују да је најтраженији III степен стручне спреме прехранбене струке (пекари и месари), који имају веће шансе за запослење од VII степена исте струке. На жалост, ипак су суфицитарна сва занимања, без обзира на стручну спрему (далеко је више пријављених од потреба тржишта). Како би што више корисника са евиденције за релативно краће време дошло до посла, на Одсеку се сваке среде у 10 сати одржавају обуке за Активно тражење посла (АТП). Корисне информације које незапослени том приликом добијају су: како написати радну биографију („си-ви”) и пропратно писмо, како се припремити за разговор са послодавцем, каква су законска права и обавезе корисника услуга НСЗ, као и шта све ова служба пружа лицима са евиденције.

- Незапослени обично мисле да ће посао пронаћи праћењем огласа у новинама, јављањем на 3 месеца Одсеку ради овере документа и распитивањем о послу том приликом. То је недовољно активно тражење посла. Стано им говорим да они нису незапослени, већ да су запослени у активном тражењу посла. Они то морају да схвате. Такође, поред наученог на обуци за АТП, незапослени би требало да претражују сајтове који оглашавају слободна радна места. Препоручујем им да обилазе и сајтове фирми, да би им послали „си-ви”, без обзира што у том моменту не постоји конкурс за дату фирму. Тражење посла није само јављање на већ оглашена радна места. То је пробијање

простора у запошљавању код фирме за коју корисник прошени да је из делокруга његове професије, истиче за „Волонтер” Бојана Жикић, шеф Одсека Земун.

Свесни ситуације да ће им при запошљавању помоћи познавање различитих вештина, поред ове обуке, највеће интересовање корисници показују за курсеве из основа информатике и енглеског језика, које такође организује НСЗ - Филијала Београд.

Следећи искуство у организовању сајмова запошљавања, који наилазе на велики одзив послодавца и незапослених, Одсек Земун је 13. маја приредио нови сајам из области прехране. Будући да је примећена већа потреба за корисницима из ове струке, сајам је у београдској филијали на Гундулићевом венцу окупио фирме и профиле управо овакве оријентације своју понуду пред стотињак незапослених су изнели Меркатор, београдска пекарска индустрија и Мек Доналдс.

- Под условом да говоримо о просечној коректној фирми на нашем тржишту, послодавци тачно знају да процене који им кадар одговара. Сваког озбиљног послодавца пре свега интересује да ли неко може нешто да уради, да ли то хоће да уради, као и да ли ће будући запослени да се уклопи у колектив, каже Жикић и додаје да нови чланови тима морају да одговарају послодавцу не само по својој стручности и знању, већ и по личним афинитетима.

Од фирме која Одсеку пријави потребу за одређеним кадром, траже се подаци о регистрацији и пословној оријентацији, али ова институција нема могућности да испитује квалитет пословања предузећа. Чак ни када се након дужег искуства процени да нека фирма није пријављивала раднике, да они нису радили на договореним пословима, да нису примаали плату или да им није уплаћиван стаж, Одсек је не искључује са листе корисника. Жикић је мишљења да би у перспективи требало преиспитати сарадњу са колективима за које се покаже да нису били довољно коректни према радницима, јер би у супротном то био „некоректан однос према незапосленима са евиденције”.

Инвестициони програми samozapošljavanja и ново запошљавања омогућавају корисницима са евиденције да неповратним средствима одобренем од стране НСЗ покрену неки облик приватног предузетништва. С обзиром да висина додељених средстава зависи и од пројектованог броја запослених, њихово присуство се у новооснованој фирми контролише током две године. Пријаве за конкурс се примају у Филијали Београд на Гундулићевом венцу, а основне информације пружају одсеци филијале. Незапослени могу да покрену

самосталну делатност и путем кредита Фонда за развој Републике Србије. Како су одсеци прве инстанце на којима се корисници обавештавају о овој могућности, број попуњених захтева са територије земунске општине који се даље прослеђују Фонду, говори да је интересовање велико.

Иако је број становника Земун готово исти као и Новог Сада, запослених је на Одсеку тек 14: шеф одсека (1), управни референт (1),

НА САЈМУ: ПОНУДА ЗА РАД У МЕК ДОНАЛДСУ, МЕРКАТОРУ И ПЕКАРСКОЈ ИНДУСТРИЈИ

саветодавац (7), евидентичар (4) и спремачица (1). Статистички - један саветодавац опслужује око 2000 корисника.

- Сматрам да би било идеално да један саветодавац има на евиденцији највише 1000 лица. Тада би он могао да ради и друге послове, као што су обилазци фирми са којима би остварио чешће и квалитетније контакте. Могао би и више времена да посвети незапосленима. Комуникација се сада своди на потребну, али и најмању могућу меру у датим условима, оцењује наша саговорница.

На одсеку постоји електронска база података, али је претраживање података споро због застарелости рачунара. За сада им недостаје умреженост са Филијалом Београд, која је у изгледу. То би, како кажу, повећало ефикасност њиховог рада, нарочито ако би међусобно биле умрежене и службе са којима корисници контактирају, као што су: Центар за социјални рад, заједница здравственог, пензијског осигурања, Општина... Тада би свака институција по матичном броју јасно могла да „види” сваког корисника појединачно и његов статус. Наша саговорница процењује да би у том случају вероватно била могућа обједињеност занимања на сваком одсеку.

Бојана Жикић

БЕОГРАДСКЕ ФИЛИЈАЛЕ НАЦИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

Вашар испред улаза

Наша стварност сликовито је представљена испред самог улаза у НЗС – Одсек Земун, где су наши суграђани преузели иницијативу по питањима „самозапошљавања“ (како се ко снашао). Екипа „Волонтера“ је заобилазила гомилу монтажних тезги и картонских кутија (без ПДВ-а) иза којих су се већином налазили незапослени са евиденције неког од одсека НЗС. Чак је и метална решетка главног улаза у ову институцију била, једном од „привремених“ продаваца, згодан изложбени простор за робу са картонске кутије.

**Подаци по струкама о броју незапослених у НЗС
Одсек Земун
на дан 28. априла 2005: укупно 13.618**

СТЕПЕН ОБРАЗОВАЊА	III	IV	V	VI	VII	VII2	VIII
Хемијско-технолошка (2.052):	408	1307	6	74	257	-	-
Ветерина (356):	-	166	-	-	185	5	-
Прехрана (2283):	1128	923	13	17	202	-	-
Шумарство (383):	117	93	-	-	173	-	-
Пољопривреда (1680):	117	893	23	35	605	5	2
Метеорологија (115):	-	115	-	-	-	-	-

НКВ, ПКВ 6.749.
мушкараца 5.240,
жена 8.378.

Корисника са радним искуством је 4.881.

Тражење посла:

www.rztr.co.yu
www.infostud.com

- Када би корисници били упућивани само на одсеке који су на територији њиховог становања, онда би то више одговарало корисницима, јер не би морали да иду на одсеке на другом крају града. Али, у том случају сви одсеци би морали да имају евиденцију о свим фирмама које указују потребу за незапосленима, па би и ми радили привреду целог Београда и околине или бисмо само водили привреду Земуна - што би умањило информисаност о броју слободних радних места на територији града, а самим тим и могућност запошљавања. Флукуација радне снаге је у свету далеко већа, док ми теже напуштамо место становања да бисмо се запослили у другој средини, закључује Жикић.

Иако се од незапослених као обавезан податак тражи адреса становања, претрагу по улицама и насељима није могуће извршити да би се утврдило која су од њих најугроженија. Будући да се Батајница и Земун третирају као једно насеље, добијени податак је збирни, док је за Сурчин и Бољевце могуће добити појединачне податке. Проблем је кажу у постојећем шифарнику Статистичког завода.

За сада сарадња са институцијама локалне заједнице постоји само по основу неког конкретног проблема, питања или лица, јер је за сарадњу са осталим институцијама генерално надлежна Филијала Београд. Тако је било и у случају партнерских односа са НВО „Ластавица“ из Сурчина, у оквиру пројекта Репорте социјалне политике, у којем је учествовао и Одсек Земун, са својом обуком за активно тражење посла, окупивши велики број заинтересованих.

Да би се што већа пажња посветила лицима која активно траже посао, Филијала Београд у перспективи планира отварање информативног пулта по одсесима на којима би заинтересовани добијали основне информације о НЗС. Они би се затим, ако одлуче, пријављивали на евиденцију, док би се на групним или индивидуалним разговорима са саветодавцима информисали о својим правима и обавезама, као и о ефикасним начинима запошљавања на основу потреба тржишта, знања, вештина и интересовања сваког појединачног корисника.

СЛОБОДАН АВРАМОВИЋ

Услуге

Евиденција лица; информисање о слободним радним местима; информисање о свим програмима Филијале Београд – инвестиционим програмима, волонтерским програмима, програмима приправништва, волонтерском раду, самозапошљавању, ново запошљавању, пријем захтева за новчану надокнаду (уколико постоји законски основ), информисање о обукама, организовање сајмова запошљавања (по потреби), пријем захтева за новчану накнаду (уколико је корисник дошао из процеса рада, а радни однос је престао на законски одређен начин) и њихово прослеђивање служби материјално правне заштите која доноси решења по овим питањима; кредитирању Фонда за развој; информисање о свим законским правима и обавезама корисника са евиденције...

**НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА
ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ****ФИЛИЈАЛА БЕОГРАД**

Гундулићев венац 23-25,

Тел: 3220-421

Пријављивање у евиденцију

ОДСЕК СТАРИ ГРАД,

Гундулићев венац 23-25, Тел: 3207-000

Здравствена струка, Економска, правна и биротехничка струка, Матуранти гимназије и матуранти гимназије природно-математичког смера; Страни држављани; Лица са инвалидитетом

ОДСЕК ВОЖДОВАЦ,

Косте Абрашевића 10, Тел: 2411-487

Рударско геолока струка, Дрвно-прерађивачка струка, Текстилна; Саобраћајна, Графичка и Уметничка струка НК и ПК радници са местом пребивалишта на територији Општина Вождовац и Врачар

ОДСЕК ЗВЕЗДАРА,

Жарка Зрењанина 31а, Тел: 2447-047

Образовно-васпитна струка, Природно-математичка струка, Верска занимања НК и ПК радници са местом пребивалишта на територији Општина Стари град, Савски венац, Палилула и Звездара.

ОДСЕК ЧУКАРИЦА,

Тургењевљева 12, Тел: 3541-886

Трговинска и економска струка-комерцијални смер, Угоститељско-туристичка струка; Вршиоци личних услуга; НК и ПК радници са местом пребивалишта на територији Општина Чукарица и Раковица.

ОДСЕК НОВИ БЕОГРАД,

Гоце Делчева 42, Тел: 2606-790

Електро-струка, Грађевинска струка, Машинска и металска струка, Гимназија: математичко-технички сарадник и лаборант физике

ОДСЕК ЗЕМУН

Првомајска 8, Тел: 641-490

Ветеринарска струка, Шумарска струка, Пољопривредна и прехранбена струка, Хемијско-технолошка струка НК и ПК радници са местом пребивалишта на територији Општина Нови Београд и Земун

ЈАВНЕ УСТАНОВЕ: ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА "ДР СИМА МИЛОШЕВИЋ"

Волонтерима забрањен рад у обдаништима

Деца су будућност сваког друштва, а рад предшколских дечијих установа, јаслица и вртића један је од најважнијих видова подршке породицама и припреми деце за одрастање и учење.

Земунска предшколска установа „Др Сима Милошевић“ је већ 60 година наследник првих дечијих забавишта основаних државном Уредбом још почетком тридесетих година прошлог века. Данас ова јавна установа ради на територији Земуна у 13 наменски грађених објеката и 26 прилагођених простора за рад са децом. У њој је стално запослено преко 600 вапитача и помоћног особља, а још 75 радника је на одређено време, углавном због замене оних који су на боловању. Установом руководи петнаесточлани стручни тим у којем су осим директора који је дипломирани социјални радник и помоћника, психолози (2), педагози (3), дефектолог (1) сараданик за музичко и физичко (1) сарадници за превентиву (3), стручњаци за исхрану (3). На челу ове установе је директор Мирослава Тривановић, социјални радник.

Мирослава Тривановић

Ова ситуација ће се посебно искомпликовати када за годину дана почне примена Закона о основама система образовања и васпитања, којим се под претњом санкција родитељи обавезују да децу упућују на најмање 6 месеци припремне наставе за полазак у школу у трајању од 4 сата дневно.

- Биће нам потребна помоћ да одредбе Закона реализујемо у пракси, каже Мирослава Тривановић, директор ПУ „Др. Сима Милошевић“. Ситуација на терену је различита, па ће многе школе морати да обезбеде простор у којима ћемо радити, али исто тако и Општина, месне заједнице и друге установе. Моја процена је да се ради о око 400 деце која до сада нису била обухваћена припремном наставом. Значи да би садашњи број од 23 припремна одељења био удвостручен.

Недавно усвојени Стратешки план за социјалну политику у општини Земун, по речима директорке Тривановић, се рада њихове установе дотиче пре свега кад су у питању деца са посебним потребама. Кад је у питању волонтерски рад, један од проглашених при-

ДЕЦА ИЗ ЗЕМУНСКИХ ВРТИЋА РЕДОВНО УЧЕСТВУЈУ У АКЦИЈИ ЦРТАЊА НА КЕЈУ ПОВОДОМ ДАНА ДОБРОВОЉНИХ ДАВАЛАЦА КРВИ

У сваком случају, сарадња јавног и приватног сектора, као и иницијатива грађана и њихових удружења, биће потпуно регулисани тек усвајањем Закона о предшколству који је у припреми, али за који се не зна када ће ући у процедуру усвајања.

Иако је „Др Сима Милошевић“ по броју објеката, броју запослених и броју деце трећа по величини у Србији, Потребне грађана Земуна, у којем је пописано преко 65.000 породица, много су веће од капацитета. Због тога, децу у државно обданиште не може да упише баш свако ко то жели, већ само они који испуњавају одређене критеријуме. На првом месту то су деца чија су оба родитеља запослена.

За разлику од обданишта у Земун пољу, у којем увек има слободног капацитета за још једно одељење од 200 деце, у Батајници је недостатак простора најизраженији. Већ годинама око 400 деце чека на ред и не успева да нађе смештај у једином објекту изграђеном пре 33 године и који покрива насеље од око 30.000 становника. У току је реализација аранжмана са Српском православном црквом којим ће се објекат у порти цркве Пресвете Богородице, у којем је црква организовао рад са децом преузети за обданиште капацитета до 80 малишана. Већ се зна и назив овог вртића: задржаће садашњи назив „Растко“. Осим Батајнице, критична је ситуација у Угриновцима, као и у новооснованој општини Сурчин и насељу Јаково.

Цена и повластице

- Пуна цена је 2.700 динара и она није мењана од 1. априла 2003. године, што значи да је крајње време да се коригује, каже Мирослава Тривановић. Од 5.000 корисника услуга пуно цену плаћа 1.500 корисника, а сви остали су регресирани и то максимално до 30 одсто па они који имају двоје деце у обданишту плаћају 700 динара за једно дете. Право на бесплатан упис стекло је 119 деце са посебним потребама (4), деце из социјално угрођених породица (75), деца војних инвалида I-IV категорије (5), деца избеглих и расељених (25), и трећерођена деца (12).

оритета, Тривановић тврди да је у предшколским установама Законом забрањен волонтерски рад.

Кад су у питању мали Роми, које треба припремати за полазак у школу, Тривановић каже да ће свако дете које буде са потребном документацијом пријављено за припремну наставу, бити обухваћено, у складу са применом Закона. Главни проблем је како окупити ту децу. На конкретно питање, добили смо и конкретан одговор: Ако би неко организовао Ромску децу да их свакодневно довози и и враћа кући, одмах би могло да буде отворено једно одељење у Земун пољу. Када су у питању алтернативни простори за обданишта која би отварале невладине организације, Тривановић је изричито у ставу да васпитачи из установе у којој је она директор не би могли у току свог радног времена да се укључују у њихов рад, о трошку установе.

Дугачак списак сарадника

Предшколска установа „Др Сима Милошевић“ у својим редовним активностима остварује сарадњу са надлежним органима локалне самоуправе, свим битним јавним установама, културним институцијама и са удружењима грађана. По речима директорке Тривановић, без намере да некога прескочимо, то су: Скупштина општине Земун, Секретаријат за социјалну и дечију заштиту Скупштине града, Министарство за социјална питања, Центар за социјални рад, Градски завод за заштиту здравља, Дом здравља Земун и Педијатријско одељење КБЦ Земун, Дом за незбринуту децу у Звечанској, Дом пензионера Бежанијска коса, Филозофски факултет, основне и специјалне школе у Земуну, Општинска организација Црвеног крста, Позориште лутака „Пиноккио“ и дечија позоришта, Музичка школа „Коста Манојловић“, Дечије село из Сремске Каменице, дечији културни центар „Савски венац“, НВО „Здраво да сте“, Удружење „Пријатељи деце“, НВО „Самохране мајке“...

НАШИ КОРИСНИЦИ: Ученици ОШ "Раде Кончар"

Овације и сузе публике на крају представе

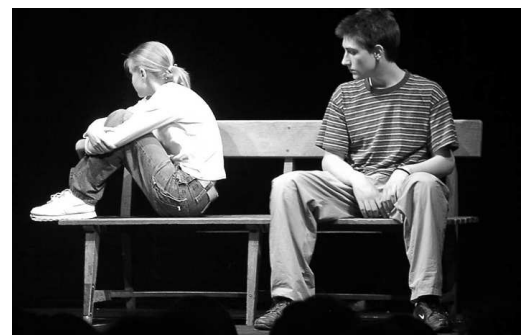
Модном ревијом модела насталих у текстилној радионици подржаној од италијанске општине Сагри и представом "Одлука је моја", коју је НВО "Самохране мајке" припремила у оквиру пројекта Реформа социјалне политике у сарадњи са ОШ „Раде Кончар“ 7. априла у Луткарском позоришту "Пинокио", обелеен завршетак два обимна пројекта.

Представа о проблемима наркоманије - "Одлука је моја", настала је као резултат седмомесечног рада драмске секције реализоване у оквиру психолошких радионица за децу и родитеље у ОШ "Раде Кончар". Драматург текста рађеног по аутобиографској књизи "Ми деца са станице 30" Кристијане Ф. је проф. српског језика ове школе Слободанка Крстић, а режисер је Дејан Петошевић. Пројекат "Самохраних мајки" - "Разумевање и подршка једнородитељским породицама", остварен у партнерској сарадњи са О.Ш. "Раде Кончар", окупио је групу талентованих ученика ове школе и од њих направио глумце који обећавају. Препуна сала позоришта лутака

"Пинокио", овације и сузе публике на крају представе били су круна овог по свему успешног пројекта.

Међу присутним културним и јавним радницима Београда и Земуна, које не памте ни редовне премијере "Пинокија", примећена је и Милка Бабић, представница Народне канцеларије председника Србије Бориса Тадића, која је видно узбуђена изјавила да није очекивала да ће видети овако добру представу. Њено мишљење поделила је и Оливера Ивановић, председавајући земунског ОКСП-а, као и Саша Груден, представник Атељеа 212. Програму су присуствовали и представници канцеларије Пројекта реформе социјалне политике Оливера Павловић, и представници УНОПС-а, партнери пројекта "Самохраних мајки" - Антонио Луци, Лука Филикаја и Кјара Боци.

Како је за "Волонтер" наговестила Душица Радишић, директор "Самохраних мајки", очекује се да представа настави свој живот на сценама широм Србије.

Имитирала сам поступке старијих

После представе, најмлађи земунски глумци, ученици ОШ „Раде Кончар“, су за Волонтер изјавили:

Марко Марић, VIII/3

- По први пут глумим у некој представи и добро сам се снашао играјући Детлефа. Он је наркоман, већ дуже време у свету дроге, који покушава на разне начине да из тог света изађе. То му и успева, али тек на крају када га одводе у затвор, јер су га ухватили у рацији. Тема ми је блиска, јер је на овим нашим просторима наркоманија врло присутна. Играјући у представи осетио сам шта то значи и не верујем да ћу икада покушати нешто слично. То је пут без повратка. Најважније је никада не пробати. Виђао сам наркомане. Они брзо пропадају, не иду у школу...

Тамара Петров, VIII/4

- Играм улогу Кристијане. Она је писац који пише о себи. Она је такође и наркоман и не види разлику између доброг и злог због чега и улази у лоше друштво сматрајући да ће тако бити кул. Није ми било тешко да одиграм ову улогу, јер сам делове живота главне јунакиње препознала у ономе што виђам на улици. Приметила сам да се врло често тако понашају они од којих то најмање очекујемо.

Станко Стефановић, VIII/4

- Глумим насилника Драгана. Он је отац девојчице која је наводно силована. У почетку ми је било тешко да се снађем, али сам касније успео да се прилагодим улози одрасле насилне особе. На срећу, нисам још имао прилике да у свом окружењу

видим неку моју вршњакињу која тврди да је била силована. Сцена у зубарској ординацији посебно ми је била занимљива и тешка.

Милица Ивановић, VI/3

- Тумачим лик Марије, мајке дечака који је оптужен за наводно силовање. Иако ми је у почетку било тешко да играм лик одрасле особе, имала сам око себе старије, па сам имитирала њихове поступке колико је то било у функцији претставе.

Марко Николић, VIII/3

- Играм улогу Игора, дечака кога је отац напустио, а од кога су му остале само патике од којих не жели да се одвоји. Он мисли да је крив за одлазак свог оца и због тога жели да изврши самоубиство. Иначе, Игор има девојку Ану, много је воли, али када чује да је оптужен за силовање љут је на њу. Ствар се на крају решава, а Ана одлази у Енглеску. Нисам имао прилику да у свом окружењу сретнем неког кога су родитељи напустили, али стално слушам о томе. Било ми је у почетку тешко да схватим улогу и мало ме је кочила, али мислим да сам се добро снашао.

Јована Божиловић, VI/1

- Играм Ану. Девојчицу од 12-13 година која има дечака Игора и жели да има прве интимне односе са њим. У томе успева, али на мало тежи начин, јер мора да се некако оправда код оца, који је на свака 3 месеца шаље на гинеколошки преглед. У почетку ми је било тешко да се прилагодим. Секс јесте тема међу мојим вршњацима, али више код дечака.

Слободанка Крстић, проф. српског језика у ОШ "Раде Кончар"

- Деца су одабрана на аудицији на којој је било преко 120 ученика. Трудим се да задовољимо критеријум да то буду деца из једнородитељских породица што је условило и избор теме, јер смо сматрали да деца која живе у оваквим породицама имају и специфичне проблеме. Међутим, на психолошким радионицама се показало да се проблеми међу децом не разликују превише. Проблеми једне генерације су универзални. Тако смо од тих универзалних проблема изабрали оно што смо мислили да је најинтересантније и што је по нашем мишљењу блиско њиховом искуству и мишљењу. Све улоге у представи су мање више равноправне. Њихове емоције су врло искрене и врло доживљене. Ликови су углавном типски, као и ситуације, па је то олакшало деци да те животне ситуације препознају. Они су сасвим испунили моја очекивања. Нисам могла да поверујем да девојчице из 6. разреда могу тако убедљиво да дочарају ликове које играју.

СЛОБОДАН АВРАМОВИЋ

КАКО ТО ДРУГИ РАДЕ: Пројекат УНОПС за НВО "Самохране мајке"

Светлост из школског подрумчета

Моја посета их је мало узмувала, стално смешкају, споразумевају знаковима ... онда прилазе и показују ми своје радове. Ивана Ника, Ивана Илић, Сузана Далиповић, Параскева Спасојевић, Милица Видић и Делфина Феризовић су ученице Основне школе за ученике са оштећеним слухом „Радивој Поповић“ у Земуну и укључене су у део пројекта Невладине организације „Самохране мајке“.

Јуна 2004. године уз финансијску и оперативну подршку регије „Емилија Ромања“, у простору ОШ „Радивој Поповић“ почео је курс професионалне текстилне обуке за 11 жена са циљем њихове преквалификације, друштвене и радне реинтеграције. За спровођење курса обуке ангажован је „Carpiformazione“ - Центар за обуку са дугогодишњим искуством из италијанског града Карпија, познатог по производњи текстила.

Координатор пројекта Душица Радишић каже да је све почело још давне 1996. године, као сарадња женских организација „Самохране мајке“ из Земунa и „Уједињене жене Италије“ из Карпија, града код Болонје. „После вишегодишње сарадње, уз подршку канцеларије УНОПС, у оквиру пројекта „Град граду“ потписан је 2001. године Споразум о сарадњи између општина Земун и Карпи. Из Италије су стигле машине за шивење и кројење, а ОШ „Радивој Поповић“ 2003. године даје нам свој сутерен на коришћење. За узврат наши донатори га адаптирају, а вредност изведених радова је преко 20.000 евра. Програм је за циљ имао оспособљавање социјално угрожених жена, од којих већина самохране мајке, за кројење и шивење. Стручно оспособљене жене које ће се још годину дана усавршавати знања из текстилне индустрије, сада подучавају ученице основне школе, чији смо простор добили за рад. Мислим да су сви задовољни. Свака жена, која је прошла кроз овај пројекат стекла је услов за економску самосталност, а девојчице су доказале и показале да то могу и особе са хендикепом, као што су оштећени слух или говор.

Како Радишић наводи девојчице које су ученице ОШ „Радивој Поповић“ више су него задовољне пројектом.

„За њих је све ово фантастично. У почетку је било мало проблема, јер дођу другари, па зову у двориште да се играју. Испред прозора сутерена је двориште школе и интерната, па им је било мало теже да одоле, али када су први пут успеле да за себе сашију сукњице и панталоне, више нико није могао да их застави, посебно после модне ревије. Тако смо доказали да девојчице могу да баратају са кућним машинама и маказама што је за многе изгледало немогуће јер 'Боже мој, па оне не чују'. Доказали смо да су деца са оштећеним слухом иста као и остала деца, а донације ће нам омогућити да им пружимо могућност да се до краја школују у овој области“, објашњава Радишић.

А девојчице? Као и све девојчице. Заинтересоване за моду и крпице брзо су се прилагодиле. Дефектолог Разуменка Миловановић каже да су се лепо уклопиле са својим наставницама кројења и шивења, да су их старије колегинице лепо прихватиле.

„Оне су овде наставнице, ја преводим“, са смешком објашњава Миловановић. Два пута недељно, по два часа шест девојчица, ради теорију, материјале, форму, стил,... комплетан курс.

Сузана има 12 година и каже да је у почетку била сумњичава, сада тврди да јој је све много

С ЛЕВА НА ДЕСНО: ПАРАСКЕВА СПАСОЈЕВИЋ, ИВАНА ИЛИЋ, ИВАНА НИКА, МИЛИЦА ВИДИЋ, ДЕЛФИНА ФЕРИЗОВИЋ И СУЗАНА ДАЛИПОВИЋ

Душица Радишић

лепше и интересантије. Свиђа јој се да шије и како објашњава наставиће да се тиме бави. Милице је 13 година. Мама је према њеним речима њена највећа подршка, а Милица је пронашла занимање које јој се свиђа. Каже да ће највероватније уписати средњу текстилну школу. Делфина је најстидљивија и помало несигурно признаје да јој је сан да успе да напредује у овом послу. Жели да једног дана има своју радњу за шивење. Она је из „картонског насеља“ и живи у интернату, њени родитељи не знају шта она учи у школи, нити да зна да шије. Има сестру Сању и два брата, Давида и Дарка. Љубав према шивењу пренела је на сестру, са њом ће, каже, за браћу да сашије мајке и тренерке.

И тако у светлости једног школског сутерена кују се велики планови за будућност деце и жена за које друштво у Србији нема баш претераног разумевања. Општина Земун треба да размисли да ли ће се пројекат наставити, а како Радишић наводи „Самохране мајке“ право на подрумче

Модна ревија

Резултат рада корисника овог пројекта приказан је на раскошној модној ревији, одржаној 7. априла у позоришту лутака „Пинокио“, пре премијере позоришне представе „Одлука је твоја“ настале такође из пројекта „Самохраних мајки“ у оквиру Репорте социјалне политике у Србији који су припремили ученици ОШ „Раде Кончар“. Кореографију урадила Ана Марија Рамаца, предавач из Италије. Велики број функционалних модела за наступајућу сезону намењених женама, деци и омладини приказале су уз видљиви труд младе манекенке, волонтерке Удружења. Кориснице овог пројекта имаће прилику да своје школовање наставе у новом пројекту – „Припремна школа за стварање предузећа за „Самохране мајке“, који предвиђа отварање текстилног предузећа и упошљавање радника.

имају до 2007. године, до тада треба марљиво радити да би се успело, а после.... остаје да се види.

„Треба по цени бити конкурентан нашим Кинезима, а по квалитету скоро као Верица Ракочевећ, да би наша будућа задруга опстала,... јер тако смо замислили да опстанемо,... у виду једне задруге у којој ће свако имати своје место и свој део посла. Радићемо као код 'приватника' како се то данас популарно каже, али сви ми ћемо радити пре свега за себе“, прецизира Радишић.

НАТАША АНТИЋ

Инвалидима вратити олакшице

За ОШ „Радивоје Поповић“ партнерство са НВО „Самохране мајке“ било је прво искуство те врсте, каже за Волонтер директор школе Радивоје Арсић. – Ревиија поводом мале матуре на ко јој су наше ученице приказале своје радове из радионице „Самохраних мајки“ је изазвала велико интересовање и одобравање нарочито код родитеља. Успешну сарадњу наставићемо, у складу са Уговором и у наредној школској години.

Овакав приступ радном оспособљавању хендикепиране деце је веома значајан. За овај пројекат смо добили сагласност Министарства образовања, али мислим да би могла да се укључи и Национална служба за запошљавање. Посебан проблем представља то што је средином деведесетих укинут Закон којим су инвалидске радионице имале разне попусте. Колико знам, на западу послодавци имају пореске олакшице када запошљавају инвалиде, указао је на могућности у овој области директор Арсић.

Радивоје Арсић

ЕПИЛОГ: ПИЛОТ ОПШТИНЕ

УЖИЦЕ

Стратегије за децу, младе и запошљавање

Оно што се са сигурношћу може сматрати успешно наученом лекцијом је разумевање ширине појма „социјална политика“. У новембру 2002. појам социјалне политике код већине учесника, у тек започетом процесу, поистовећивао са појмом социјалне заштите, па се као једини носилац реформе препознавао Центар за социјални рад. У јуну 2005. имамо широко развијен спектар партнерстава, који поред представника локалне самоуправе, здравства, тржишта рада, образовања, невладиних организација, почиње да препознаје и представнике привреде као потенцијалне партнере који могу обезбедити одрживост социјалних услуга у локалним заједницама. Разумевање ширине појма социјалне политике креирало је лепену нових актера и нових услуга које се могу пружити грађанима.

Социјални проблеми грађана су направили крупан корак напред у ранг листи приоритета општинских власти, које су, до сада, фокус својих интересовања усмеравале ка решавању инфраструктурних и комуналних проблема, сматрајући да су социјалне потребе и проблеми грађана задовољене кроз редован, законом прописан рад локалних институција.

Увођење нових сервиса пружених у партнерствима показало је да постоји низ нерешених социјалних проблема и незадовољених социјалних потреба грађана и да се постојећим институционалним капацитетима и постојећим облицима законске заштите задовољава само егзистенцијални минимум њихових социјалних права.

Захваљујући овом Пројекту, препознати су локални креатори и носиоци социјалне политике, пред којима је тежак задатак. Иако су издвојена скромна новчана средства из општинског буџета (у износу од 1 милион динара) за финансирање пројеката у партнерствима којима се смањује сиромаштво и социјална искљученост грађана, представљају солидан први корак за отпочињање процеса стављања социјалне политике у први план.

Степен разумевања значаја стратешког планирања различито је прихваћен од стране представника различитих сектора. Стиче се утисак да

су представници цивилног друштва и представници локалних институција више заинтересовани за увођење планског приступа у пружању услуга грађанима, него поједини представници општине, која би по природи свога постојања требала да иницира овакве процесе. Стратегије и акциони планови посматрају се као документи који су наметнути „одозго“ или „са стране“ и још увек поједини носиоци локалне власти нису свесни значаја стратешког приступа у планирању, како у сфери активности, тако и у сфери расподеле буџетских средстава.

Сам стратешки план за социјалну политику општине Ужице као свој приоритет иницира израду Стратегије запошљавања, коју ће заједно израдити обучени чланови ОКОСП и чланови новоформиране Радне групе општинске скупштине коју чине одборници. У току израде Стратегије за социјалну политику, развијен је процес за дефинисања приоритета везаних за проблеме дечије и омладине, који је резултирао израдом Стратегије за децу и младе, а који ће заједно са Стратешким планом за социјалну политику бити поднет на усвајање општинској скупштини на заседању закажаном за крај јуна.

Ова два примера указују на чињеницу да је пројектом иницирана израда стратешких планова у различитим областима друштвеног живота локалне заједнице.

У 11 покренутих пројеката у Ужицу развијена је широка мрежа различитих партнерстава у којима су са невладиним организацијама равноправно учествовали: општинска управа и месне заједнице, здравствене (Дом здравља и Општа болница), образовне институције (9 школа и установа дечијих вртића), институције које се баве запошљавањем (Национална агенција за запошљавање, РЦ МСП, Привредна комора), Центар за социјални рад, представници бизнис сектора (агенција за стране језике) и медија (локална телевизија, радио и локалне новине).

Стечена искуства указују да је партнерство дало нови квалитет и енергију која је отворила низ нових могућности за даљи заједнички рад.

БРАНКИЦА ЈЕРЕМИЋ

КРАЉЕВО

Стратешки план на јавној дискусији

Након тренинга Акционог планирања који је одржан половином фебруара на Златибору, учесници састанци проблемских подгрупа које су се бавиле разрадом приоритета и израдом акционих планова за четири приоритетне области које су дефинисане у Стратешком плану. То су:

„ДЕЦА И ПОРОДИЦА УВЕК НА ПРВОМ МЕСТУ“,

„УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА МЛАДИХ“,

„ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ - НЕ МОРАТЕ БИТИ БОЉИ ОД ДРУГИХ, БУДИТЕ САМО НАЈБОЉИ ШТО МОЖЕТЕ“ и

„МРЕЖА СЕРВИСА ЗА СТАРА ЛИЦА“.

Приоритети су разрађивани од стране чланова и заменика ОКОСП, али и представника релевантних институција и организација. Стратешки план са Акционим плановима је завршен. Очекују се позитивни коментари од стране Пројектног тима, након чега се предвиђа организовање јавне трибине и дебате о датом документу. ОКОСП Краљево је у септембру прошле године институционализован као саветодавно тело председника

Општине, те се након јавних консултација планира презентација Стратешког плана председнику Општине и Општинском већу и одборницима Скупштине општине Краљево. Очекује се усвајање овог документа на некој од наредних седница Скупштине.

У процесу дисеминације позитивних искустава, на регионалном састанку који је одржан у новембру 2004. године, представљен је модел и принципи рада краљевачког ОКОСП-а. До сада је у региону формирано и институционализовано четири таква тела и подршка у развоју овог модела ће бити пружана и током наредних месеци.

Пројекти који су спровођени у Краљеву у протеклих годину дана су успешно окончани, док ће три пројекта наставити са својим активностима током наредних месеци када бригу о извештавању и праћењу преузима ОКОСП. Канцеларија ОКОСП биће успостављена у садашњим просторијама канцеларије Пројекта, које се налазе у Центру за социјални рад. Израђена је и веб презентација ОКОСП Краљево, која ће, највероватније, бити постављена на званичном сајту Општине као њен саставни део, што ОКОСП заправо и јесте.

СВЕТИСЛАВ ПАУНОВИЋ

БОР

Две и по године брзо пролетеле

Након две и по године, у Бору ће 30. јуна 2005. године завршити реализација Пројекта реформе социјалне политике, уз подршку донатора, Одељења Британске владе за међународни развој. Наравно, то не значи потпун завршетак Пројекта, већ наставак, али уз подршку локалне самоуправе. Наиме, током јуна ће бити потписан Споразум о сарадњи, којим ће канцеларију Пројекта преузети локална самоуправа.

Иако наизглед дуг период, две и по године су напросто пролетеле: уз акционо планирање, реализацију општинских акционих пројеката (ОАП), стратешко планирање, прикупљање података за гео-мапинг систем и уз читав низ различитих едукација (било их је преко 50). Колико се напредовало у реформи социјалне политике? Довољно је сетити се јануара 2003. године и помало збуњених учесника првих едукација. Акционо планирање, дефинисање проблема и циљних група, одређивање партнерстава, индикатори, мониторинг, евалуација... све је то изгледало тада помало збуњујуће. У међувремену су израђени акциони планови за седам приоритета, реализовано је 11 општинских акционих пројеката, завршава се израда стратешког плана... и све то по стандардима, који су на почетку изгледали недостижни.

Оно што ће остати после 30. јуна су: Омладински клуб, Центар за интеграцију Рома, Саветовалиште за кризна стања, Омладински предузетнички центар, Ромски вртић ИЛО, Центар за дневно-окупацијске активности инвалида, више укљоњених препрека и постављених звучних сигнала у граду, Уметничка и интернет радионица у Клубу пензионера... Све ово представља огроман ресурс, али ће бити неопходно све ове институције и даље одржавати. За ову годину, буџетом СО Бор је издвојено милион динара, што није довољно. Очекује се да ће се ова сума повећати, али и да ће партнери на пројектима покушати да, користећи стечене ресурсе, аплицирају и код других донатора, за знатно мања средства. Стратешки план за социјалну политику општине Бор, који ће ускоро бити завршен, представљаће добру основу за то.

ДРАГАН СТРИЛИЋ

ВОЛОНТЕР

БРОЈ 6/ МАЈ 2005.

БИЛТЕН КООРДИНАЦИОНОГ ОДБОРА ЗА РЕФОРМУ СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ ОПШТИНЕ ЗЕМУН
www.projekatrsp.org

Издаје

Канцеларија пројекта
Земун, Косовска 9/III
Тел: 316-0674

е-маил: pro.zs@yubc.net
За издавача
Татјана Боројевић

Уредник издања
Драган Стојковић

Графичка продукција
МОСТ АРТ

Земун, Главна 10
Тел: 2193-348
е-маил: volonter@beotel.com

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД У ЗЕМУНУ ЗА 2004. ГОДИНУ

Рекордан раст негативних показатеља у Земуну

Градски центар за социјални рад у Београду – Одељење Земун представио је извештај о раду за прошлу годину. Анализирани подаци о броју корисника овог центра и њиховој структури, као и о потенцијалним корисницима, „невидљивим“ за постојећу социјалну регулативу, су како кажу очекивани и упозоравајући.

Демографска обележја

Према резултатима пописа становништва из 2002. године, Земун има 191.645 становника, што чини 12,2 посто укупне популације Београда. У односу на предходни попис из 1991. године, број становника је увећан за 5,5 посто. Овај незнатан пораст резултат је пре свега механичког прираштаја, с обзиром да званична статистика у дужем периоду бележи опадање стопе рађања. Поређења ради стопа природног прираштаја 2003. године је на територији општине била -1,0 (за Београд -2,3).

Интензивни процес старења утицао је и на промене демографских обележја и структуре становништва Земуна. Према старосним групама највећи удео у укупној популацији (57,5%) има становништво од 20 до 59 година (110.111), док је оних са 60 и више година 20 одсто (38.289). Најмлађи, до 19 година, чине 22,1 посто (42.392) становништва. Пописом је евидентирано и 65.841 домаћинстава на територији Општине, што је у односу на претходни попис више за 17,2 одсто, а просечна величина домаћинства износи 2,9 чланова (за Београд 2,7).

Незапослени

Један од показатеља материјалне угрожености грађана је и број незапослених. Званична статистика бележи да их је на дан 30. септембар 2004. године било 15.802 или 14,3 посто радно способних, између 20 и 59 година старости.

Укупно прималаца помоћи

Према овом извештају, током прошле године је различите видове социјалне и породично-правне заштите остварило 12.416 лица, што значи да је 6,5 одсто становника Земуна било обухваћено неким обликом социјалне заштите. У односу на 2003. годину број корисника је повећан за 13,9 одсто, а учешће корисника Одељења у односу на укупан број корисника на евиденцији Градског центра је 16,9 одсто. У старосној структури корисника најбројнија су одрасла лица (50,5%), а за њима следе деца и омладина (39,9%), док најмању групу чине стари суграђани (9,6%). Код свих старосних група забележен је раст броја корисника за 11%, док је просечан раст њиховог броја на градском нивоу 4,8%.

Број корисника социјалне помоћи повећан је у односу на 2003. годину за 19% и сада је 7.162, што износи преко половине (57,7%) укупног броја корисника Одељења.

Материјално обезбеђење породице

Право на материјално обезбеђење, месечно је у току прошле године користило 1.896 породица/домаћинстава, што представља пораст од 16,4% у односу на 2003. годину. Како је материјалним обезбеђењем обухваћено 2,8% укупног броја домаћинстава (за Београд 1,5%), општина Земун (и Сурчин) је по распрострањености сиромаштва на првом месту у Београду. У струк-

тури корисника ове врсте обезбеђења, према обележју радног статуса чланова домаћинства, 60,2% чине незапослена лица, док су пензионери, запослени и пољопривредници симболично заступљени са 0,6%. Индикативно је да трећину корисника материјалног обезбеђења чине самачка домаћинства.

Анализа показује да се класична групација материјално угрожених (радно неспособних) већ дужи период смањује, али је у прошлој години њихов удео, у односу на 2003. годину, повећан за 1,4%, уступајући место

новим случајевима градске сиротиње. С обзиром на негативна кретања у запошљавању, очекивања су да ће ова структурна промена и у наредном периоду бити један од важних проблема локалне заједнице на којима ће се Одељење више ангажовати.

Праг сиромаштва

У извештају се напомиње и да је број грађана и породица којима је помоћ државе неопходна неупоредиво већи, али да они због административне одредбе „нивоа социјалне сигурности“ (прага сиромаштва), који не подразумева обезбеђивање егзистенцијалног минимума, не успевају да уђу у процедуру социјалне заштите. По овој одредби прагом сиромаштва се подразумева приход

Сарадња са свима

У оквиру сарадње са невладиним организацијама Одељење је било партнер у спровођењу 6 пројеката на територији општине Земун: „Сви заједно-интеграција снага“, у сарадњи са НВО „Ведро“ и саветовалиштем за брак и породицу Земун (рад са децом омеђеном у развоју); „Мост 2“, у сарадњи са МЗ Добановци (циљна група су становници нехиџијенског насеља Грмовац); „Рад са старим, избеглим и незапосленим лицима“, у сарадњи са НВО „Ластавица“ и Националном службом запошљавања; „Унапређење квалитета живота старих кроз рад младих волонтера“, у сарадњи са НВО „Координата“ и ОШ „Лазар Саватић“; „Интеграција Рома у Земуну“, у сарадњи са Центром за афирмацију и интеграцију ромске заједнице и „Пројекат мобилних тимова“, у сарадњи са Мобилним тимом УНИЦЕФ-а за децу са поремећајима у понашању.

породице испод одређеног процента остварене просечне зараде у Републици у 2. кварталу прошле године. Тако је износ материјалног обезбеђења у децембру месецу прошле године износио 3.322 динара за једночлано, а 5.813 динара за трочлано

домаћинство. Будући да су ови нормативи знатно нижи од средстава неопходних за репродукцију минимума егзистенције, то је раскорак израженији код већих породица, нарочито ако се зна да су у бројнијој породици по правилу присутни чланови малолетног узраста.

Током прошле године иаплаћено је и 1.162 једнократне новчане помоћи, што у односу на 2003. представља повећање од 34,3%.

Напуштена деца

У Земуну је, регистровано укупно 128 деце напуштене од стране родитеља, као и деце родитеља спречених да врше родитељско право, док је број деце чији су родитељи умрли 29. Смештајном заштитом обухваћено је 77,6%, од чега је у хранитељским породицама 34,1%, док је остатак у установама социјалне заштите. У односу на 2003. годину број деце на смештају у хранитељским породицама повећан је за 3,6%. Током прошле године забележен је пад броја деце из ванбрачних заједница за 5,7% (сада је 181), али се у групацији деце родитеља у бракоразводном спору бележи раст за 8% (у прошлој години 447).

Малолетни делинквенти

Кретање броја малолетника са девијантним понашањем током година показује занчајне осцилације. Док је у 2003. години забележен пад од 20,3%, у прошлој години показан је раст од 53,4% (580) и то у свим групацијама ових лица. При томе у структури деце и омладине и даље доминирају кривично одговорни извршиоци, са уделом од 77,6%.

Деца са посебним потребама

У Одељењу је током прошле године евидентирано 202 детета из груписаје са посебним потребама, што је за 18,1% више него претпрошле године. Највише је регистроване деце са оштећењима менталних функција (41,1%) чији број показује и највећи раст у односу на претпрошлу годину (22,5%). Највећи број деце збринут је институционално (17,3%), а право на додатак за помоћ и негу остварило је 58,9% хендикепиране деце. Хронични проблем овог вида заштите, наводи се у извештају, представља недостатак адекватних установа, а већина њих је ван територије Београда, што отежава контакте деце са родитељима.

Могућности центра

Послове непосредне социјалне заштите у Одељењу је током прошле године обављало 36 стручних радника: 20 социјалних радника, 6 правника, 5 педагога и 5 психолога, а у Центру су запослена и 3 административна радника, 1 возач-курир и 2 спремачице. Како ситуација на терену не одговара статистичким подацима, јер је евидентно да Земун има много више од пописаних становника, на 12.500 становника вероватно долази један социјални радник. Чак ако се испоштују званични подаци о броју становника Општине, на једног социјалног радника долази фантастичних 9.582 становника. Верује се да би овако велики притисак могло да ублажи отварање 17. одељења Центра за социјални рад у новооснованој приградској општини Сурчин којој припадају села Јаково, Бољевци, Добановци, Бечмен, Петровчић и Прогар, као и подручних одељења у Батајници и Земун Пољу.

С.АВРАМОВИЋ